

บทที่ 2

วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการค้นคว้าอิสระครั้งนี้ จะกล่าวถึงวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานี้ ซึ่งเป็นของนักวิชาการ นักบริหาร และนักปกครองหลายท่าน ผู้ศึกษาได้นำแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารเหล่านี้ไปประยุกต์ใช้ในการศึกษา และเพื่อให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้ศึกษาจึงได้ทำการประมวลแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารออกเป็น 6 ประเด็น ดังนี้

1. แนวคิดหรือทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น
2. แนวคิดหรือทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา
3. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
4. องค์การบริหารส่วนตำบล
5. องค์การบริหารส่วนตำบลนาหนัง
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดหรือทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น

1. ความหมายของความคิดเห็น

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546 : 231) ได้บัญญัติไว้ว่าความคิดเห็น หมายถึง ความเชื่อ การตัดสินใจ ความรู้สึกประทับใจที่ไม่ได้มาจากการพิสูจน์หรือชั่งน้ำหนักกว่าเป็นการถูกต้องหรือไม่

ความหมายของความคิดเห็นนั้น ได้มีผู้ให้ความหมายหรือคำนิยามไว้มากมาย ซึ่งส่วนใหญ่แล้วคำนิยามเหล่านั้นต่างมีหลักการที่สำคัญคล้ายคลึงกัน จะต่างกันบ้างก็คือสำนวนและรายละเอียดปลีกย่อย ซึ่งสามารถพิจารณาได้ ดังนี้

นพมาศ ธีรเวคิน (2539 : 99) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง ส่วนที่มนุษย์ได้แสดงออกมาโดยการพูดหรือการเขียน มนุษย์นั้นจะพูดจากใจจริงพูดตามสังคมหรือพูดเพื่อเอาใจผู้ฟังก็ตาม แต่เมื่อพูดหรือเขียนไปแล้วก็ทำให้เกิดผลได้ คนส่วนใหญ่มักจะถือว่าสิ่งที่มนุษย์แสดงออกมานั้นเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงความในใจ

พิชัย กุ่มหรั่ง (2541 : 17) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกของบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีต่อสิ่งใด โดยเฉพาะด้วยการพูด การเขียน ซึ่งในการแสดงออกนี้จะอาศัยพื้นฐานความรู้ประสบการณ์และพฤติกรรมระหว่างบุคคลเป็นเครื่องช่วยในการพิจารณาและประเมินค่าก่อนที่จะมีการตัดสินใจแสดงออกซึ่งการแสดงออกความคิดเห็นนี้อาจจะเป็นไปในทางเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้ ในบางสภาพการณ์ความคิดเห็นอาจจะอยู่ในลักษณะเห็นด้วยมากหรือเห็นด้วยน้อยก็ตาม

ธีระศักดิ์ บันฑูปา (2542 : 55) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางด้านความรู้สึกนึกคิด การตัดสินใจ และความเชื่อในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง ด้วยการพูด การเขียน โดยมีอารมณ์ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมในขณะนั้น อาจเป็นพื้นฐานในการแสดงออก ซึ่งอาจถูกหรือไม่ก็ได้ อาจได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่นได้ ความคิดเห็นจึงอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา

สวณา พรพัฒน์กุล (2542 : 10-11) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางด้านความรู้สึก ที่เกิดกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นความรู้สึกที่ขึ้นอยู่กับจิตใจของเฉพาะบุคคล ซึ่งอาจเป็นไปในทางที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้ ปัจจัยที่ทำให้บุคคลมีความคิดเห็นแตกต่างกันขึ้นอยู่กับพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ในการทำงาน สภาพแวดล้อม ฯลฯ และการมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ ซึ่งการแสดงออกเช่นนี้อาจได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธก็ได้

ทรงกรรณ ภูทอง (2545 : 6) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกของมนุษย์ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือการแสดงออกซึ่งวิจาร์ณญาณที่มีต่อเรื่องหนึ่ง เป็นเรื่องของจิตใจ และเปลี่ยนแปลงไปตามข้อเท็จจริง ความคิดเห็นคล้ายกับทัศนคติ แต่เป็นความรู้สึกที่ผิวเผินหรือหยาบกว่าทัศนคติ

ทนงเกียรติ เจริญวงศ์ (2545 : 9) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกและความเชื่อที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แสดงออกด้วยวาจาหรือการเขียน ทั้งนี้ขึ้นกับพื้นฐานทางสังคม ความรู้ ประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมของบุคคลนั้น ซึ่งบุคคลอื่นอาจไม่เห็นด้วย

สมยศ อักษร (2546 : 13) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกของบุคคลหรือกลุ่มทางด้านความรู้สึกต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด เป็นความรู้สึกเชื่อถือที่ไม่อยู่บนความแน่นอนหรือความจริง แต่ขึ้นอยู่กับจิตใจด้วยการพูดหรือการเขียน โดยอาศัยพื้นฐานความรู้ประสบการณ์ในการทำงาน การติดต่อระหว่างบุคคลหรือกลุ่มคน สภาพแวดล้อม และมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบที่สำคัญซึ่งการแสดงความคิดเห็นนี้อาจจะได้รับการยอมรับ

หรือปฏิเสธจากคนอื่นได้ ความคิดเห็นจึงไม่ถาวรและมีการเปลี่ยนแปลงได้โดยง่ายในบางสถานการณ์ความคิดเห็นอาจอยู่ในลักษณะเห็นด้วยมากหรือเห็นด้วยน้อย

วิสูตร จงชุนนิชย์ (2549 : 8) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความนึกคิด ความรู้สึกประทับใจ ความเชื่อในการตัดสินใจสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่ง ไม่อาจบอกได้ว่าเป็นการถูกต้องหรือไม่ ความคิดเห็นยังสามารถใช้ได้กับการลงความเห็นเกี่ยวกับความรู้ ความรู้สึก และความสามารถ ที่สำคัญมักจะใช้คำว่าความคิดเห็นมากกว่าทัศนคติ

จิรัชยา แสตน โคตร (2551 : 40) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลว่ามีต่อสิ่งใดในลักษณะไม่ลึกซึ้งเท่ากับทัศนคติ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าความคิดเห็นเป็นการแสดงออกของทัศนคติก็ได้ ความคิดเห็นเป็นความเชื่อที่ไม่ได้ตั้งอยู่บนความแน่นอน หรือความรู้สึกที่แท้จริง แต่จะตั้งอยู่ในความคิด ความเห็น และการเล็งเห็นของแต่ละบุคคลที่น่าจะเป็นจริงตามที่คิดไว้

กู๊ด (Good. 1973 : 339) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความเชื่อ การตัดสินใจ ความรู้สึกประทับใจที่ไม่ได้มาจากการพิสูจน์หรือซึ่งนำหน้าความถูกต้องหรือไม่

เบสท์ (Best. 1977 : 169) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางด้านความเชื่อและความรู้สึกของแต่ละบุคคล โดยการพูด

เว็บสเตอร์ (Webster. 1983 : 203) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความเชื่อที่ไม่ได้ตั้งอยู่บนความแน่นอน หรือความรู้อื่นที่แท้จริง แต่จะตั้งอยู่ในจิตใจ ความเห็น และการลงความเห็นของแต่ละบุคคลที่น่าจะเป็นจริงหรือน่าจะตรงตามที่คิดไว้

สุชา จันทรธรม และสุรางค์ จันทรธรม (2530 : 104) กล่าวว่า เราไม่สามารถแยกทัศนคติและความคิดเห็นออกจากกันได้ เพราะทัศนคติและความคิดเห็นมีลักษณะคล้ายๆ กัน แต่ความคิดเห็นจะไม่ลึกซึ้งเท่าทัศนคติ

จากการศึกษาความหมายของคำว่า “ความคิดเห็น” ของนักวิชาการหลายๆ ท่าน อาจสรุปได้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง ทรรศนะหรือเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะ สังเกตและวัดได้จากคน ซึ่งอาจแสดงออกมาด้วยการพูด การปฏิบัติ หรือการเขียน การแสดงออกของความคิดเห็นจะเกี่ยวกับทัศนคติ ค่านิยม ความรู้ ประสบการณ์ สภาพแวดล้อม และพฤติกรรมระหว่างบุคคล เป็นเครื่องช่วยในการพิจารณา และประเมินค่าก่อนที่จะตัดสินใจแสดงความคิดเห็นในเรื่องนั้นๆ การลงความคิดเห็นอาจจะเป็นไปได้ในลักษณะเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย ซึ่งไม่อาจบอกได้ว่าเป็นการถูกต้องหรือไม่

3.2.4 เจตคติและความคิดเห็นของกลุ่ม เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดเห็นหรือเจตคติของแต่ละบุคคล เนื่องจากบุคคลจะต้องมีสังคมและอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ดังนั้น ความคิดเห็นและเจตคติต่างๆ จะได้รับการถ่ายทอดและมีแรงกดดันจากกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นเพื่อนในโรงเรียน กลุ่มอ้างอิงต่างๆ ซึ่งทำให้เกิดความคล้อยตามเป็นไปตามกลุ่มได้

3.2.5 สื่อมวลชน เป็นสื่อต่างๆ ที่บุคคลได้รับสื่อเหล่านี้ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ วิทยุ โทรทัศน์ จะมีผลทำให้บุคคลมีความคิดเห็น มีความรู้สึกต่างๆ เป็นไปตามข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากสื่อ

จากการศึกษาปัจจัยที่ทำให้เกิดความคิดเห็น พบว่ามีอยู่หลากหลายปัจจัยด้วยกัน ที่ส่งผลต่อความคิดเห็นของบุคคล ซึ่งในการศึกษารครั้งนี้ได้เลือกใช้หมู่บ้านที่อาศัยอยู่เป็นตัวแปรหรือปัจจัยที่ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่าง เนื่องจากเป็นปัจจัยที่สามารถนำผล การศึกษามาเป็นแนวทางในการปรับปรุงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเป็นรายหมู่บ้านได้ง่าย และสะดวกมากกว่าการใช้ตัวแปรอื่นๆ ซึ่งควรจะต้องมีการศึกษาเพิ่มเติมในลำดับต่อไป

4. การวัดความคิดเห็น

4.1 ความคิดเห็น หรือทัศนคติ สามารถวัดได้โดยใช้มาตรวัด ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่าน ได้คิดค้นมาตรวัดเพื่อวัดระดับความคิดเห็นของมนุษย์ โดยมาตรวัดที่แพร่หลายมี 4 วิธี คือ (พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ, 2531 : 3)

4.1.1 วิธีของเทอร์สตัน (Thurston's scale) การสร้างมาตรวัดแบบนี้ โดยรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติที่ต้องการวัด ควรจะได้ประมาณ 100 ข้อ เป็นอย่างน้อย โดยมีลักษณะเป็นทางบวกอย่างมาก เป็นกลาง หรือเป็นทางลบอย่างมาก หลังจากนั้นก็ให้เลือกตอบว่าข้อความใดบ้างที่ตรงกับความคิดเห็นของผู้ที่ต้องการวัด ต่อจากนั้นนำมา คำนวณหาค่ามัธยฐานและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละข้อความ แล้วเลือกข้อความตามค่ามาตรวัดที่ได้ก็จะเหลือข้อความเพียง 20 ข้อความ หรือมากที่สุดไม่เกิน 45 ข้อความ

4.1.2 วิธีกัตต์แมน (Guttman's Scale) เป็นวิธีวัดทัศนคติหรือความคิดเห็นในแนวเดียวกัน และสามารถจัดอันดับข้อความทัศนคติสูงต่ำแบบเปรียบเทียบกันและกันได้ จากอันดับต่ำสุดถึงสูงสุดได้และแสดงถึงการสะสมของข้อมูลแสดงความคิดเห็น

4.1.3 วิธีจำแนกแบบ S-D Scale (Semantic Differential Scale) เป็นวิธีวัดทัศนคติหรือความคิดเห็น โดยอาศัยคู่คำคุณศัพท์ที่มีความหมายตรงกันข้าม เช่น ดี-เลว ขยัน-ขี้เกียจ เป็นต้น

4.1.4 มาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert – type scale) เป็นมาตรวัดทัศนคติที่นิยมแพร่หลาย เพราะเป็นวิธีการสร้างมาตรวัดที่ง่าย ประหยัดเวลา ผู้ตอบสามารถแสดงความคิดเห็นในทางชื่นชอบหรือไม่ชอบ โดยจัดอันดับความชื่นชอบ ซึ่งอาจมีคำตอบให้เลือก 5 หรือ 4 คำตอบ และให้คะแนนเป็น 5, 4, 3, 2, 1 ตามลำดับการให้คะแนน positive หรือทาง negative

4.2 การวัดความคิดเห็นต่างๆ ไป จะต้องมียอดประกอบ 3 อย่าง คือ บุคคลที่จะถูกวัด สิ่งเร้า และมีการตอบสนอง ซึ่งจะออกมาในระดับสูง ต่ำ มาก น้อย วิธีวัดความคิดเห็นนั้น โดยมากจะใช้การตอบแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ (Best, 1977 : 171)

จากการศึกษาการวัดความคิดเห็น สรุปได้ว่า การวัดความคิดเห็นที่นิยมใช้เพื่อการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ ซึ่งในการศึกษารั้วนี้ผู้ศึกษาได้เลือกใช้แบบสอบถามแบบมาตรวัดของลิเคิร์ตหรือแบบมาตราส่วนประมาณค่า

แนวคิดหรือทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา

ก่อนที่จะกล่าวถึงความหมายของการพัฒนา จะกล่าวถึงลักษณะของประเทศด้อยพัฒนาเสียก่อน ประเทศด้อยพัฒนา สามารถพิจารณาได้จากสิ่งต่อไปนี้ คือ ประชากรส่วนใหญ่มีความยากจน (Poverty) ซึ่ง “ความยากจน” หมายถึง ความขาดแคลนในปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ซึ่งองค์ประกอบของภาวะด้อยพัฒนา ได้แก่ ประชากรส่วนใหญ่ว่างงาน (Unemployment) ความไม่เท่าเทียมกัน (Inequity) ระหว่างรายได้ของบุคคล และประชาชนมีการศึกษา (Education) ต่ำ

จากสภาวะการณดังกล่าวจึงทำให้ประเทศด้อยพัฒนาพยายามที่จะนำเอารูปแบบหรือทฤษฎีการพัฒนาจากประเทศที่พัฒนาแล้วมาใช้ เพื่อให้ประเทศของตนเจริญก้าวหน้าขึ้น คำว่า “การพัฒนา” จึงเริ่มใช้กันอย่างแพร่หลาย

1. ความหมายของการพัฒนา

การพัฒนาเป็นคำที่มีความหมายไม่เป็นกลาง กล่าวคือ แฝงไปด้วยค่านิยม (Value-Laden) และดูเหมือนจะผูกพันกับวัฒนธรรม (Culture-Bound) การพัฒนาจึงมีความหมายแตกต่างกันมากมายขึ้นอยู่กับบุคคล สังคม วัฒนธรรม และกาลเวลา ซึ่งได้มีผู้ให้ความหมายหรือคำนิยามไว้มากมาย ซึ่งส่วนใหญ่แล้วคำนิยามเหล่านั้นต่างมีหลักการที่สำคัญคล้ายคลึงกัน จะต่างกันบ้างก็คือสำนวนและรายละเอียดปลีกย่อย ซึ่งสามารถพิจารณาได้ ดังนี้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2539 : 93)

หนังสือ “การพัฒนาต้องมาจากประชาชน : เวทีชาวบ้าน 34” ได้อธิบายว่า การพัฒนา หมายถึง การแสวงหาชีวิตที่ดีกว่าอย่างเหมาะสมกลมกลืนกับธรรมชาติ การพัฒนา เป็นสิทธิและหน้าที่ของทุกคน

ปฐม มณีโรจน์ (2518 : 14) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาว่า หมายถึง การเปลี่ยนแปลงไปจากสภาพเดิม ไปสู่สภาพใหม่ที่ก้าวหน้าหรือเป็นไปในเชิงบวก โดยวิธีการ หรือกระบวนการที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ดักเลย์ ซีเยร์ส (Dudley Seers. 1973 : 32) กล่าวว่า การพัฒนา หมายถึง การขจัด ความยากจน ความอดอยาก การขจัดความเจ็บไข้ได้ป่วย โดยมุ่งเน้นให้มีรายได้ มีงานทำ มีเสรีภาพขั้นพื้นฐาน มีโอกาสในการได้รับบริการสาธารณะต่างๆ หรือ การพัฒนา หมายถึง การสร้างสภาพการณ์ด้านต่างๆ เพื่อปรับปรุงเสริมสร้างคุณภาพชีวิต (Quality of Life) ให้ดีขึ้น และในบทความอันมีชื่อเสียงเรื่อง “ความหมายของการพัฒนา” ของ ดักเลย์ ซีเยร์ส (Dudley Seers) อีกประการหนึ่งชี้ให้เห็นว่า จุดมุ่งหมายเบื้องต้นในการพัฒนาประเทศ คือ การแสวงหา กู้ทางเพื่อแก้ปัญหาความอดอยาก หรือภาวะทุโภชนาการ แก้ปัญหาความยากจน และแก้ปัญหา ด้านการเจ็บไข้ได้ป่วยของประชาชน เพราะปัญหาเหล่านี้เป็นสิ่งที่บั่นทอนและทำลายศักยภาพ ของปัจเจกบุคคล ก็จะเป็นนำความยุ่งยากมาสู่สังคมในที่สุด

จากการศึกษาความหมายของคำว่า “การพัฒนา” จึงสรุปได้ว่า การพัฒนา หมายถึงกระบวนการในการเปลี่ยนแปลงสร้างสรรค์ความก้าวหน้าทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็น ความก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจ ความเป็นธรรมในสังคม ความเสมอภาคทางการเมือง และการ รักษาวัฒนธรรมอันดีงามของประเทศใดประเทศหนึ่ง ด้วยวิธีการพัฒนาที่สมดุล ใช้วิธีการ บริหารที่เหมาะสม เพื่อให้ประเทศก้าวหน้า และประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีตามวัตถุประสงค์ที่ ได้ตั้งเอาไว้

2. แนวคิดหรือทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ (ม.ป.ป. : 29-38) ได้อธิบายถึงแนวคิดหรือทฤษฎี เกี่ยวกับการพัฒนาไว้ว่า นับตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่สองเป็นต้นมา การกำหนดแนวความคิด เกี่ยวกับการพัฒนาได้รับอิทธิพลทางความคิดจากสำนักต่างๆ มากมาย จนเป็นผลให้ทฤษฎีการ พัฒนาเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ดังนั้นสิ่งที่จำเป็นที่จะต้องทำความเข้าใจในเบื้องต้นก็คือ กรอบแนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาที่เกิดขึ้นมาตั้งแต่ทศวรรษ 1950 จนถึง ทศวรรษ 1980 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสังคมหรือประเทศใดๆ ให้บรรลุตามแผนและ วัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

ในการพัฒนาประเทศใดประเทศหนึ่งนั้นมิใช่จะพัฒนาไปตามธรรมชาติ หรือ โดยไร้ทิศทาง แต่การพัฒนาประเทศนั้นจะต้องพัฒนาเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง (Development Process) และมีกรอบแนวคิดทฤษฎีเป็นแนวทางในการพัฒนา ซึ่งตั้งแต่หลัง สงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา ได้มีนักวิชาการหลายกลุ่ม หลายสำนัก ได้พยายามเสนอทฤษฎี ในการพัฒนา เพื่อเป็นแนวทางให้ประเทศต่างๆ ได้พิสูจน์ว่า ทฤษฎีดังกล่าวนั้นนำไปใช้ใน ประเทศนั้นๆ แล้วได้ผลจริงหรือไม่ ในที่นี้กล่าวถึงทฤษฎีการพัฒนาที่สำคัญ 3 ทฤษฎี ดังนี้

2.1 ทฤษฎีภาวะทันสมัย (Modernization Theory)

ทฤษฎีภาวะทันสมัย เป็นทฤษฎีการพัฒนาที่รุ่งโรจน์มาก และถูกนำไป ประยุกต์ใช้ในประเทศด้อยพัฒนาอย่างกว้างขวางในราวปลายทศวรรษที่ 1950 - 1960 จุดกำเนิด ของทฤษฎีมาจากความสำเร็จในการพัฒนาของกลุ่มยุโรปตะวันตกหลังสงครามโลกครั้งที่สอง ซึ่งยึดแนวทางการพัฒนาแบบทุนนิยม (Capitalism) หรือเน้นการดำเนินการทางเศรษฐกิจแบบ เสรี ซึ่งกลายเป็นแนวความคิดกระแสหลักที่สำคัญมากในยุคนั้น

นักทฤษฎีที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดแนวความคิดและทฤษฎีภาวะ ทันสมัยคือ คับบลิว รอสโทว์ (W. Rostow) ซึ่งได้เสนอแนวคิดในการสร้างความเจริญเติบโต ตามลำดับขั้น (Stages of growth) 5 ขั้น ได้แก่ ขั้นที่หนึ่ง เป็นจุดเริ่มต้นจากสภาพสังคมแบบ คั้งเคิม ขั้นที่สอง เป็นการเตรียมตัวเพื่อก้าวทะยานไปข้างหน้า ขั้นที่สาม เป็นการก้าวทะยาน ไปสู่การเจริญเติบโตอย่างมีเสถียรภาพ ขั้นที่สี่ เป็นการบรรลุสู่ภาวะที่เจริญเติบโตอย่างเต็มที่ ขั้นที่ห้า เป็นการเจริญสูงสุดของสังคม

จุดมุ่งหมายของการพัฒนาตามแนวคิดของทฤษฎีภาวะทันสมัย คือ การสร้าง ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมเป็นหลัก ซึ่งต้อง อาศัยการพัฒนาชุมชนเมือง และการเสริมสร้างความก้าวหน้าของระบบตลาดมาสนับสนุน โดยทฤษฎีนี้ ได้ถูกประยุกต์ใช้ในประเทศกำลังพัฒนา โดยการวางแนวทางการพัฒนาประเทศที่ คล้ายคลึงกันดังนี้ คือ การเน้นการสร้างเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ยุทธศาสตร์นี้จะทำให้ ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GNP) เพิ่มขึ้นในอัตราที่แน่นอนและรวดเร็วว่าการเพิ่มของ ประชากร เป็นผลให้ระดับรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรในแต่ละปีเพิ่มสูงตามไปด้วย และ ผลของความเจริญเติบโตจะค่อยๆ แพร่กระจายจากภาคอุตสาหกรรมไปสู่ภาคการผลิตอื่นๆ และจากเมืองไปสู่ชนบท

2.2 ทฤษฎีพึ่งพา (Dependency Theory)

ในทศวรรษที่ 1960 ได้มีนักวิชาการสายยุโรป เช่น กุนนาร์ ไมด์คัลด์ (Gunnar Myrdal), ดัคเลย์ ซีเยร์ (Duley Seer), พอล สตรีทเทิน (Paul Streeten) ได้คัดค้านแนวความคิดทฤษฎีภาวะทันสมัย โดยเสนอว่าแนวความคิดดังกล่าวไม่สามารถใช้ให้เป็นประโยชน์ในประเทศโลกที่ 3 ได้ นอกจากนี้นักวิชาการสายลาตินอเมริกา อาทิ แฟรงค์ (Frank), คาร์โดส (Cardose), ดูซซานโตส (Doossantos) ได้เสนอว่า ทฤษฎีภาวะทันสมัยไม่สามารถนำไปใช้ในประเทศด้อยพัฒนาได้สำเร็จ เพราะยิ่งพัฒนาไป “คนรวยยิ่งรวย แต่คนจนยิ่งจนลง” หรือที่เรียกว่า “รวยกระจุก แต่จนกระจาย” เขาจึงต่อต้านทฤษฎีภาวะทันสมัยมาก และได้เสนอแนวคิดทฤษฎีพึ่งพาเอาไว้ ดังนี้

2.2.1 เขามองว่าถ้าพัฒนาตามทฤษฎีภาวะทันสมัย ประเทศตะวันตกที่เจริญจะเป็นศูนย์กลางทุกอย่าง ในขณะที่ประเทศด้อยพัฒนาจะเป็นบริวาร หรือต้องพึ่งพาทายนอกอยู่ตลอดเวลา

2.2.2 เขาเห็นว่าควรมีการปฏิรูปโครงสร้างทางเศรษฐกิจ และสังคมเสียใหม่ เพื่อที่จะนำไปสู่การกระจายผลของการพัฒนาอย่างเป็นธรรม

2.2.3 กระบวนการที่สามารถกระทำได้คือ การลดการพึ่งพาทายนอกลง และการที่ประเทศพยายามเพิ่มขีดความสามารถในการพึ่งตนเองให้มากขึ้นแต่ทฤษฎีพึ่งพานี้นักวิชาการมิได้เสนอแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจน หรือเป็นรูปธรรมนัก จึงทำให้มีการปฏิเสธแนวทางการพัฒนาแบบดั้งเดิม และนำไปสู่แนวทางการพัฒนาทฤษฎีใหม่ที่เน้นการตอบสนองความจำเป็นพื้นฐาน ต่อไป

2.3 ทฤษฎีความจำเป็นพื้นฐาน (Basic Needs Theory)

แนวความคิดของนักวิชาการกลุ่ม องค์การกรรมกรระหว่างประเทศ (ILO = International Labour Organization) ได้เสนอกฤษฎีการพัฒนาใหม่ โดยคำนึงถึงความต้องการพื้นฐาน และความจำเป็นพื้นฐานของมนุษย์ และการมีส่วนร่วมอย่างจริงจังในการพัฒนา

จุดมุ่งหมายของการพัฒนาตามทฤษฎีความจำเป็นพื้นฐาน คือ การใช้ความพยายามเพื่อดำเนินการพัฒนาไปสู่การตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับประชาชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งความจำเป็นขั้นพื้นฐานเหล่านี้กำหนดขึ้น โดยคำนึงถึงสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาว่าสภาพปัจจุบันของประชากรมีเป้าหมายเป็นอย่างไร กับคำนึงถึง

เกณฑ์ความเป็นไปได้ในทางวิชาการและสถานะการสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ระดับความจำเป็นพื้นฐานของตนเอง ความจำเป็นขั้นพื้นฐานในที่นี้จะรวมถึงความจำเป็นทั้งในทางวัตถุและความจำเป็นในทางจิตใจด้วย

จากแนวความคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาทั้ง 3 ทฤษฎีที่ได้กล่าวไปแล้วนั้นจะเห็นว่าจุดมุ่งหมายและกระบวนการการพัฒนาของทฤษฎีภาวะทันสมัยและทฤษฎีความจำเป็นพื้นฐานนั้นมีความชัดเจนมากกว่าทฤษฎีพึ่งพา โดยทฤษฎีภาวะทันสมัยจะเน้นในเรื่องของความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจความเจริญก้าวหน้าทางด้านอุตสาหกรรมและพยายามเพิ่มรายได้ต่อหัวของประชากรให้มากขึ้น แต่ทฤษฎีความจำเป็นพื้นฐานเน้นการพัฒนาทุกๆ ด้านจะต้องผสมผสานกันอย่างมีคุณภาพ กล่าวโดยสรุปทฤษฎีทั้ง 3 ต่างก็มีอิทธิพลต่อแนวคิดของประเทศกำลังพัฒนาและประเทศด้อยพัฒนามาก โดยเฉพาะระยะแรกๆ การพัฒนาประเทศต่างๆ จะยึดการพัฒนาตามแนวทฤษฎีภาวะทันสมัย แต่ในระยะหลังๆ ตั้งแต่ทศวรรษที่ 1980 เป็นต้นมาหลายประเทศมีแนวโน้มหันมาใช้ทฤษฎีความจำเป็นพื้นฐานในการวางแผนพัฒนาประเทศ แต่บางประเทศก็ใช้ทั้งสองทฤษฎีควบคู่กันไปเพียงแต่จะเน้นให้ความสำคัญทฤษฎีใดมากกว่ากันเท่านั้น

3. ความสำคัญของการพัฒนา

ในการพัฒนาประเทศ สิ่งสำคัญที่เป็นแรงผลักดันให้ประเทศเจริญก้าวหน้าควรมุ่งเน้นการพัฒนาไปที่ชนบท (นิคยา สารายกูร์, 2546 : 19) เช่นเดียวกับ อัญญา เคารพพงษ์ (2541 : 19) ที่ได้กล่าวว่าการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าขึ้นจะต้องเร่งการพัฒนาชนบทซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศอาศัยอยู่ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น และได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาไว้ว่า “สังคมไทยเป็นสังคมเกษตรหรือชนบท เพราะประชาชนร้อยละ 80 ของประเทศ เป็นผู้ที่มีพื้นฐานหรือประกอบอาชีพในชนบท แต่ประชาชนเหล่านี้ส่วนมากเป็นผู้มีรายได้น้อยหรืออดอยากยากจน จนเกิดปัญหาขึ้นในชนบทมากมาย” ปัญหาต่างๆ ในชนบทเป็นแรงผลักดันอันสำคัญที่ทำให้รัฐบาลเร่งดำเนินการพัฒนาประเทศ การดำเนินนโยบายพัฒนาชนบท จึงเป็นวิถีทางหนึ่งในหลายวิธีการที่รัฐบาลได้นำเอามาแก้ไข ปัญหาความเดือดร้อน โดยกำหนดไว้เป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะยกระดับการครองชีพของประชาชนให้ดีขึ้น การพัฒนาชนบทจึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมืออย่างจริงจังและต่อเนื่องจากหลายๆ ฝ่าย ทั้งภาครัฐและเอกชนจึงจะประสบผลสำเร็จได้

4. หลักการพัฒนา

การพัฒนามีหลักการที่จะต้องยึดเป็นหลักเพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนา เพื่อให้การพัฒนาบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการพัฒนา ซึ่งมีนักวิชาการหลากหลายท่านได้เสนอหลักการพัฒนาไว้ในแนวทางที่สอดคล้องกัน ดังนี้

4.1 หลักการพัฒนา สรุปได้ดังนี้ (ไพรัตน์ เตชะรินทร์. 2524 : 235)

4.1.1 การพัฒนาต้องยึดหลักความต้องการพื้นฐานของคนเป็นหลัก

4.1.2 การพัฒนาต้องริเริ่มและดำเนินการ โดยประชาชน

4.1.3 การพัฒนาร่วมกับชาวบ้าน ต้องใช้หลักการส่งเสริมให้ชาวบ้านได้พึ่งพาตนเองและมีส่วนร่วมในการทำงานทุกขั้นตอน

4.1.4 โครงการและกิจกรรมต้องมีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม

4.1.5 การพัฒนาต้องส่งผลไปยังการปรับปรุงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม และองค์กรประชาชน

4.2 วิรัช หลักการพัฒนาชุมชน มี 21 ประการ ดังนี้ (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. 2532 : 21)

4.2.1 ทำให้การพัฒนามีความสอดคล้องกับสภาพของชุมชน

4.2.2 ให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา

4.2.3 การทำงานต้องเป็นแบบค่อยเป็นค่อยไป

4.2.4 ให้ความสำคัญกับความสนใจและความต้องการของประชาชน

4.2.5 ใช้วิธีดำเนินงานที่สอดคล้องกับหลักประชาธิปไตย

4.2.6 การทำงานต้องยืดหยุ่นได้

4.2.7 ทำการพัฒนาให้มีความสอดคล้องกับวัฒนธรรม

4.2.8 ทำงานพัฒนาร่วมกับผู้นำท้องถิ่น

4.2.9 ทำงานร่วมกับองค์กรหรือสถาบันที่มีอยู่ในท้องถิ่น

4.2.10 ใช้เจ้าหน้าที่วิชาการเฉพาะสาขา

4.2.11 ทำงานกับทุกคนในครอบครัว

4.2.12 การทำงานควรกว้างขวาง สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

4.2.13 ทำการพัฒนากับชนทุกชั้นของสังคม

4.2.14 การพัฒนาต้องมีความสอดคล้องกับนโยบายของชาติ

- 4.2.15 ต้องทำงาน โดยเข้าถึงประชาชน
- 4.2.16 ทำงานพัฒนาความต้องการที่แท้จริงของประชาชน
- 4.2.17 กิจกรรมที่พัฒนาควรเริ่มจากกิจกรรมที่ง่ายไปหายาก
- 4.2.18 ทำงานพัฒนา โดยผ่านกลุ่ม
- 4.2.19 ประสานงานกับหน่วยงานหรือองค์กรทั้งในชุมชนและนอกชุมชน
- 4.2.20 มีการประเมินผลตลอดเวลา
- 4.2.21 การพัฒนาชุมชนเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

การปกครองของรัฐ หรือการบริหารการปกครองของรัฐ มีภาระหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารประเทศ เพื่อให้ประชาชนได้รับการศึกษา ความสะดวกสบายในการดำรงชีวิต รวมทั้งความมั่นคงของชาติในทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ดังนั้นรัฐบาลกลางเพียงลำพังไม่อาจจะให้บริการและอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนได้ตามประสงค์อย่างถูกต้อง อาจเนื่องมาจากความล่าช้าในการดำเนินงาน การดูแลไม่ทั่วถึง ข้อยจำกัดในเรื่องงบประมาณ และบุคลากรหรือพนักงานในการดำเนินงาน รวมทั้งอาจจะไม่สนองตอบความต้องการของแต่ละท้องถิ่นได้ เพราะแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความต้องการที่แตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม อันเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละท้องถิ่น เช่น ทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิอากาศ สภาพเศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งขนบธรรมเนียมประเพณีและประวัติความเป็นมา

ด้วยเหตุนี้ จึงได้เกิดแนวคิดให้มีการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่นขึ้น เพื่อแบ่งภาระหน้าที่ของรัฐบาลกลาง และทำให้ประชาชนได้เข้ามามีบทบาท และส่วนร่วมในการปกครองเพื่อตอบสนองความต้องการอันแท้จริงของประชาชนนั่นเอง และยังเป็นหนทางในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศอีกด้วย (ปราณี ทองจันทร์, 2550 : 5)

การปกครองท้องถิ่นเป็นรากแก้วของประชาธิปไตย (Grass-root democracy) โดยยกให้ประชาชนเข้าใจในหลักการปกครองของตนเอง โดยตนเอง และเพื่อตนเองอย่างชัดเจนที่สุด เนื่องจากประชาชนจะได้รับผลกระทบโดยตรงจากการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งรับผิดชอบความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ การปกครองท้องถิ่นในรูปแบบการปกครองตนเอง (Local self government) มีความหมายและความสำคัญในทางการปกครองที่ประชาชนจักได้เข้ามามีส่วนร่วม (Participation) ตามครรลองของการปกครองระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง (ทิพย์ภาวรักษ์ ณ เชียงใหม่, 2547 : 7)

1. ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

ความหมายของการปกครองท้องถิ่นนั้น ได้มีผู้ให้ความหมายหรือคำนิยามไว้มากมาย ซึ่งส่วนใหญ่แล้วคำนิยามเหล่านั้นต่างมีหลักการที่สำคัญคล้ายคลึงกัน จะต่างกันบ้างก็คือสำนวนและรายละเอียดปลีกย่อย ซึ่งสามารถพิจารณาได้ ดังนี้

ชวงส์ ฉายะบุตร (2539 : 24) ให้ความหมายไว้ว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองซึ่งหน่วยการปกครองท้องถิ่นได้มีการเลือกตั้งโดยอิสระ เพื่อเลือกผู้ที่มีหน้าที่บริหารการปกครองท้องถิ่น มีอำนาจอิสระพร้อมความรับผิดชอบซึ่งตนสามารถที่จะได้โดยปราศจากการควบคุมของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางหรือภูมิภาค แต่ทั้งนี้หน่วยการปกครองท้องถิ่นยังต้องอยู่ภายใต้บทบังคับอำนาจสูงสุดของประเทศ ไม่ได้กลายเป็นรัฐอิสระใหม่แต่อย่างใด

ลิขิต ธีรเวคิน (2548 : 386) ให้ความหมายไว้ว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองโดยวิธีการหนึ่ง ซึ่งหน่วยการปกครองในท้องถิ่นได้มีการเลือกตั้งผู้ทำหน้าที่ปกครองโดยอิสระ และได้รับอำนาจโดยอิสระ โดยความรับผิดชอบซึ่งตนสามารถที่จะใช้ได้โดยปราศจากการควบคุมของหน่วยการปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนกลาง แต่การปกครองท้องถิ่นยังอยู่ภายใต้บทบังคับว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศมิใช่ว่าได้กลายเป็นรัฐอธิปไตยไป

พิชัย วัฒนกิตติกุล (2549 : 10) ให้ความหมายไว้ว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่อยู่ภายใต้หน่วยการปกครองระดับประเทศที่เป็นรัฐเดี่ยว และอยู่ต่ำกว่าหน่วยการปกครองระดับมลรัฐในประเทศที่เป็นรัฐรวม โดยเจ้าหน้าที่ของหน่วยการปกครองดังกล่าวมีความรับผิดชอบต่อท้องถิ่นของตน และได้รับการรับรองให้มีอำนาจหน้าที่ที่จะใช้ดุลยพินิจในเรื่องสำคัญๆ ได้โดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจากรัฐบาลกลางหรือมลรัฐ ซึ่งเป็นผู้ให้กำเนิด หรือจัดตั้งหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ดังนั้น จึงอาจกล่าวในแง่ประชาธิปไตยว่าการปกครองท้องถิ่นเป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง

ฮอลโลเวย์ (Holloway, 1951 : 101-103 ; อ้างถึงใน ปราณี ทองจันทร์, 2550 : 6) ให้ความหมายไว้ว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง หน่วยการปกครองที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องกับทำให้บริการ ประชาชนในเขตพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดโดยเฉพาะ และหน่วยการปกครองดังกล่าวนี้จัดตั้งและจะอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง

ลอบสัน (Robson. 1953 : 574) ให้ความหมายไว้ว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง หน่วยการปกครองซึ่งรัฐได้จัดตั้งขึ้นและให้มีอำนาจปกครองตนเอง (Autonomy) มีสิทธิตามกฎหมาย (Legal Rights) และต้องมีองค์กรที่จำเป็นในการปกครอง (Necessary) เพื่อปฏิบัติหน้าที่ให้สมความมุ่งหมายของการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ

คลาก (Clarke. 1957 : 1) ให้ความหมายไว้ว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง หน่วยการปกครองที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวข้องกับการให้บริการแก่ประชาชนในเขตพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง โดยเฉพาะ และหน่วยการปกครองดังกล่าวนี้จัดตั้ง และอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง

วิท (Wit. 1967 : 101-103 ; อ้างถึงใน ปราณี ทองจันทร์. 2550 : 6) ให้ความหมายไว้ว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางให้ประชาชนในท้องถิ่น ได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกันทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนในการบริหารท้องถิ่น ตามหลักการที่ว่าถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชน ในท้องถิ่นแล้วรัฐบาลของท้องถิ่นก็ย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน ดังนั้น การบริหารการปกครองท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีองค์กรของตนเอง อันเกิดจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลาง โดยให้องค์กรอันมิได้เป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาลกลาง มีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารงานภายในท้องถิ่น ในเขตอำนาจของตน

มอนตากู (Mongtagu. 1984 : 574 ; อ้างถึงใน ปราณี ทองจันทร์. 2550 : 6-7) ให้ความหมายไว้ว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองซึ่งหน่วยการปกครองท้องถิ่นได้มีการเลือกตั้งโดยอิสระ เพื่อเลือกผู้ที่มีหน้าที่บริหาร การปกครองท้องถิ่นมีอำนาจอิสระ พร้อมความรับผิดชอบ ซึ่งตนสามารถที่จะใช้ได้โดยปราศจากการควบคุมของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลาง หรือส่วนภูมิภาค แต่ทั้งนี้หน่วยการปกครองท้องถิ่นยังต้องอยู่ภายใต้บทบังคับว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศ ไม่ได้กลายเป็นรัฐอิสระใหม่แต่อย่างใด

จากการศึกษาความหมายของการปกครองท้องถิ่น สรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจ หรือกระจายอำนาจบางส่วนไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นมีอำนาจในการปกครอง โดยทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหาร พัฒนา และให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวมีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ตัดสินใจ และดำเนินกิจการภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนด ว่าเป็นอำนาจหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นแต่ละแห่ง และอยู่ภายใต้การดูแลควบคุมของรัฐบาลกลาง

2. องค์ประกอบหรือลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

องค์ประกอบหรือลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่นนั้น ได้มีนักวิชาการกล่าวไว้มากมาย ซึ่งส่วนใหญ่แล้วต่างมีหลักการที่สำคัญคล้ายคลึงกัน จะต่างกันบ้างก็คือจำนวนและรายละเอียดปลีกย่อย ซึ่งสามารถพิจารณาได้ ดังนี้

2.1 องค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่นที่สำคัญ 6 ประการ คือ (อุทัย หิรัญโต. 2523 : 22)

2.1.1 สถานะตามกฎหมาย (Legal status) หมายความว่า หากประเทศใดกำหนดเรื่องปกครองท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศ การปกครองท้องถิ่นในประเทศนั้นจะมีความเข้มแข็งกว่าการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งโดยกฎหมายอื่น เพราะข้อความที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนั้นเป็นการแสดงให้เห็นว่า ประเทศนั้นมีนโยบายที่จะกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

2.1.2 พื้นที่และระดับ (Area and level) ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการกำหนดพื้นที่และระดับหน่วยการปกครองท้องถิ่นมีหลายประการ เช่น ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เชื้อชาติและความสำคัญในการปกครองท้องถิ่น แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ หน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดเล็กและขนาดใหญ่ สำหรับขนาดพื้นที่ จากการศึกษาขององค์การสหประชาชาติ โดยองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม (UNESCO) องค์การอนามัยโลก (WHO) และสำนักกิจการสังคม (Bureau of social affair) ได้ให้ความเห็นว่าหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่สามารถให้บริการและบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพได้ควรมีประชากรประมาณ 5,000 คน แต่ก็ยังมีปัจจัยอื่นที่จะพิจารณาดู เช่น ประสิทธิภาพในการบริหารรายได้ และบุคลากร เป็นต้น

2.1.3 การกระจายอำนาจและหน้าที่ การที่จะกำหนดให้ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่มากนักน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองและการปกครองของรัฐบาลเป็นสำคัญ

2.1.4 องค์การนิติบุคคลจัดตั้งโดยผลแห่งกฎหมายแยกจากรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลแห่งชาติ มีขอบเขตการปกครองที่แน่นอน มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ออกกฎข้อบังคับควบคุม ให้มีการปฏิบัติตามนโยบายนั้นๆ

2.1.5 การเลือกตั้งสมาชิกองค์การหรือคณะผู้บริหารจะต้องได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อการเข้ามีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองของประชาชนโดยเลือกผู้บริหารท้องถิ่นของตนเอง

2.1.6 อิสระในการปกครองท้องถิ่น สามารถใช้ดุลยพินิจของตนเองในการปฏิบัติกิจการภายในขอบเขตของกฎหมาย โดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลาง และไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชาของหน่วยงานทางราชการ

อย่างไรก็ตามความเป็นอิสระในการบริหารกิจการองค์กรปกครองท้องถิ่นจะมีขอบเขตกว้างขวางมากเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ดังนี้ (ปราณี ทองจันทร์. 2550 : 8)

1) ลักษณะของหน้าที่หรือบริหารการปฏิบัติหน้าที่บริการที่องค์กรปกครองท้องถิ่น ได้รับมอบหมายจากส่วนกลางให้มาดำเนินการนั้นมีลักษณะยุ่งยากสลับซับซ้อนมากน้อยเพียงใด ถ้าเป็นงานที่ต้องประสานงาน หรือขอความร่วมมือจากหน่วยการปกครองท้องถิ่นอื่น หรือของประเทศ องค์กรท้องถิ่นก็ไม่อาจบริหารงานได้อิสระเต็มที่ เช่น บริหารที่ใช้ความรู้ความสามารถ หรือเทคนิคสูง หรือใช้งบประมาณในการดำเนินการมาก แต่ถ้าเป็นงานบริหารทั่วไป ท้องถิ่นก็มีอิสระดำเนินการได้เต็มที่ เช่น การทำความสะอาดถนน หนทาง การกำจัดขยะมูลฝอย การสร้างส้วมสาธารณะ เป็นต้น

2) ชีตความสามารถของเจ้าหน้าที่หรือพนักงานส่วนท้องถิ่นเหมาะสมกับงานที่ได้รับมอบหมายหรือไม่ เพราะงานบางอย่างต้องใช้คนที่มีรู้ความสามารถในการดำเนินการ ซึ่งองค์กรปกครองท้องถิ่นส่วนใหญ่มักจะขาดบุคคลที่มีคุณสมบัติดังกล่าว ทั้งนี้เพราะองค์กรปกครองท้องถิ่นขาดปัจจัยดั่งให้คนดีมีฝีมือเข้ามาทำงานกับท้องถิ่น เมื่อเปรียบเทียบกับองค์กรปกครองของระดับภูมิภาค และส่วนกลาง หรือของเอกชน ด้วยเหตุผลที่ด้อยกว่า ทั้งในด้านเงินตอบแทน ความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน ความมั่นคงสวัสดิการ ค่านิยมทางสังคม และอื่นๆ

3) ทรัพยากรของท้องถิ่น รายได้ของท้องถิ่นที่จะนำมาบริหารกิจการของท้องถิ่น ถ้าท้องถิ่นใดมีความเจริญก็จะมีรายได้สูงสามารถเลี้ยงตัวเองได้ โดยไม่ต้องรับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลกลาง ความเป็นอิสระในการบริหารงานของท้องถิ่นนั้นๆ ก็ย่อมมีมาก แต่ถ้ารายได้ส่วนใหญ่ของท้องถิ่นมาจากเงินอุดหนุนจากรัฐบาลกลาง ความเป็นอิสระในการบริหารงานขององค์กรปกครองท้องถิ่นก็จะต้องลดน้อยลงไป เพราะส่วนกลางย่อมต้องส่งเจ้าหน้าที่เข้ามาควบคุมการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามโครงการหรือนโยบายที่ได้อนุมัติเงินมาใช้ในการดำเนินการนั้นๆ

4) เจตจำนงของผู้นำประเทศ ความจริงใจ หรือความใจกว้างของรัฐบาลกลางในการที่จะกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองท้องถิ่นปกครองตนเอง รวมทั้งความต้องการให้การปกครองท้องถิ่นมีความเจริญก้าวหน้าด้วย

5) รูปแบบการปกครองโดยหลักการทั่วไป ระบบการปกครองท้องถิ่นในประเทศหนึ่งประเทศใดย่อมขึ้นกับระบบการเมืองของประเทศนั้น ดังนั้น ประเทศที่ปกครองในระบบการเมืองการปกครองแบบรัฐเดี่ยว อำนาจอิสระในการดำเนินงานขององค์กรปกครองท้องถิ่นย่อมน้อยกว่าในประเทศที่มีระบบการเมืองการปกครองแบบสมัพันธ์รัฐ หรือแบบพันธรัฐ

6) งบประมาณของตนเอง มีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ การจัดเก็บภาษีตามขอบเขตที่กฎหมายให้อำนาจในการจัดเก็บ เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำนุบำรุงท้องถิ่น ให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

7) การควบคุมดูแลของรัฐบาล เมื่อได้รับการจัดตั้งแล้วยังคงอยู่ในการกำกับดูแลจากรัฐเพื่อประโยชน์และความมั่นคงของรัฐและประชาชน โดยส่วนรวม โดยการมีอิสระในการดำเนินงานของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ทั้งนี้มิได้หมายความว่าอิสระเต็มที่ทีเดียว คงหมายถึงเฉพาะอิสระในการดำเนินการเท่านั้น เพราะมีฉะนั้นแล้วท้องถิ่นจะกลายเป็นรัฐอธิปไตยไป รัฐจึงต้องสงวนอำนาจในการควบคุมดูแลอยู่

2.2 องค์ประกอบที่สำคัญๆ ของการปกครองท้องถิ่นไว้ มีดังนี้ (ประทาน คงฤทธิ์ศึกษากร. 2528 : 8-9)

2.2.1 หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะได้รับการจัดตั้งขึ้น โดยผลแห่งกฎหมาย และหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ จะมีสภาพเป็นนิติบุคคล

2.2.2 หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่ได้รับการจัดตั้งขึ้น จะต้องไม่อยู่ในการบังคับบัญชา (Hierarchy) ของหน่วยงานทางราชการ เพราะจะต้องเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจปกครองตนเอง (Autonomy)

2.2.3 หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้น ต้องมีองค์กรที่มาจากการเลือก (Election) โดยประชาชนในท้องถิ่น เพื่อแสดงถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน (Political Participation)

2.2.4 หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ จะต้องมียอำนาจในการจัดเก็บรายได้ (Revenue) โดยการอนุญาตจากรัฐ เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้นำมาทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

2.2.5 หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นควรมีอำนาจในการกำหนดนโยบาย และการควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตน ตามครรลองของการปกครองที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองอย่างแท้จริง

2.2.6 หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ ควรมีอำนาจในการออกกฎข้อบังคับ เพื่อกำกับให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบาย หรือความต้องการแห่งท้องถิ่นได้ แต่ทั้งนี้กฎข้อบังคับทั้งปวงต้องไม่ขัดต่อกฎหมายหรือข้อบังคับอื่นใดของรัฐ

2.2.7 หน่วยการปกครองท้องถิ่น เมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้ว ยังคงอยู่ในความรับผิดชอบและอยู่ในการกำกับดูแลจากรัฐ เพื่อประโยชน์และความมั่นคงแห่งรัฐและประชาชนในส่วนรวม

2.3 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีองค์ประกอบ 4 ประการ คือ (ชเนศวร์ เจริญเมือง. 2539 : 188)

2.3.1 มีฐานะเป็นนิติบุคคล

2.3.2 มีอิสระในการบริหารงาน

2.3.3 มีงบประมาณเป็นของตนเอง

2.3.4 คณะผู้บริหารมาจากการเลือกตั้งของคนในท้องถิ่น

2.4 องค์การปกครองท้องถิ่นมีหลัก 4 ประการ คือ (ปธาน สุวรรณมงคล. 2547 : 143)

2.4.1 การเป็นส่วนย่อยหนึ่งของรัฐ (Subsidiarity) สิ่งสำคัญที่ต้องเข้าใจร่วมกันในเบื้องต้นก็คือ การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐจัดตั้งขึ้นมา (Creature of the state) ดังนั้น รัฐจึงมีความชอบธรรมในการออกกฎหมาย ระเบียบ เพื่อจัดตั้ง ขอบเขต หรือรวม กำหนด โครงสร้างกระบวนการ คำเนิการ และควบคุมดูแล ตลอดจนปรับเปลี่ยนฐานะขององค์กรปกครองท้องถิ่นได้ตามที่เห็นสมควร แต่ทั้งนี้ ก็ควรคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นด้วย

2.4.2 ความเป็นอิสระของท้องถิ่น (Local autonomy) ความเป็นอิสระของท้องถิ่นในที่นี้ครอบคลุมความหมาย 4 ประการ คือ

ประการแรก เป็นความอิสระในฐานะที่เป็นส่วนย่อยหนึ่งของรัฐ มิใช่ความเป็นอิสระที่เด็ดขาดจากรัฐบาลกลางแต่อย่างใด แต่เป็นความอิสระที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างส่วนกลางกับส่วนท้องถิ่นอย่างเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (Unity) ไม่ว่าจะการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจะอยู่ภายใต้ระบบรัฐเดี่ยว (Unitary State) หรือระบบสหพันธรัฐ (Federal state) ก็ตาม

ประการที่สอง ความเป็นอิสระนี้ หมายถึง ความเป็นอิสระของหน่วยงานบริหาร (Corporate autonomy) ของท้องถิ่นในการตัดสินใจดำเนินการในภารกิจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนกลาง โดยที่มีการแทรกแซงจากส่วนกลางน้อยที่สุด

ประการที่สาม เป็นความอิสระของประชาชนในท้องถิ่น (Civic autonomy) ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานท้องถิ่น ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม เพื่อให้มีการบริหารงานที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นนั้น

ประการที่สี่ ความเป็นอิสระของท้องถิ่นต้องควบคู่ไปกับการรับผิดชอบต่อที่ตรวจสอบได้ (Accountability) ด้วย เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายทั้งตามกฎหมายและตามความคาดหวังของประชาชน

2.4.3 การมีส่วนร่วมของประชาชน (People participation) มีคำกล่าวที่ว่า “ประชาธิปไตย คือการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน” การปกครองของประชาชนเป็นการแสดงถึงการยอมรับหลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน และแสดงออกโดยการเข้ามามีส่วนร่วมในการใช้อำนาจอธิปไตยผ่านทางสถาบันและกระบวนการทางการเมืองต่างๆ เช่น สถาบันรัฐบาล รัฐสภา ตุลาการ การเลือกตั้ง การติดตามตรวจสอบ การใช้สิทธิถอดถอน ในระดับท้องถิ่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทั้ง โดยทางตรงและทางอ้อม การปกครองโดยประชาชนเป็นสิ่งที่สำคัญและถือเป็นหัวใจสำคัญของระบบประชาธิปไตย แต่การปกครองโดยประชาชนมักเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ยากในสังคมที่ระบบราชการมีหรือเคยชินต่อการใช้อำนาจปกครอง การแบ่งปันอำนาจกับส่วนอื่นของสังคม ไม่ว่าจะเป็นภาคเอกชน ภาคประชาชนในสังคมดังกล่าว จึงมีในขอบเขตที่จำกัดมาก โดยที่อำนาจยังรวมศูนย์อยู่ที่ส่วนกลางอย่างเหนียวแน่น การปกครองของประชาชนในรูปของการปกครองท้องถิ่นจึงมักเป็นไปได้เพียงรูปแบบ แต่เนื้อหาสาระของการปกครองตนเองกลับมีเพียงส่วนน้อย และในท้ายที่สุดการปกครองเพื่อประชาชน เป็นเป้าหมายสำคัญของการปกครองในระบบประชาธิปไตย ดังนั้น เพื่อเป็นหลักประกันว่าผู้ที่เข้ามาทำหน้าที่แทนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กระทำการต่างๆ เพื่อส่วนรวม โดยแท้ ประชาชนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบการ ปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งมีการประเมินผลการปฏิบัติงาน

2.4.4 ความใกล้ชิด (Proximity) กับท้องถิ่น การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นระบบการเมืองการปกครองระดับฐานราก (Grass root) ที่มีความใกล้ชิดกับชุมชนท้องถิ่นมากที่สุด ทำให้รู้และเข้าใจถึงสภาพแวดล้อม สภาพปัญหาและสาเหตุที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นนั้นๆ ได้เป็นอย่างดี และสามารถเข้าแก้ไขปัญหาก็ตรงจุดและรวดเร็ว กล่าวอีกนัยหนึ่ง หน้าที่หรือกิจกรรมที่ใกล้ชิดกับท้องถิ่น ควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ ด้วยเหตุนี้ รัฐจึงกระจายหน้าที่ และอำนาจตัดสินใจดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.5 องค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่นดังกล่าวข้างต้นนี้สอดคล้องกับคำกล่าวของแจคคว โมโต (Jacques Moreau) ได้กล่าวว่า องค์การปกครองท้องถิ่นจะต้องมีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ (ปราณี ทองจันทร์. 2550 : 10)

- 2.5.1 มีพื้นที่รับผิดชอบที่ชัดเจน
- 2.5.2 มีสถานะเป็นนิติบุคคลมหาชน
- 2.5.3 มีองค์กรเป็นของตนเอง
- 2.5.4 มีภารกิจหน้าที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ของตนเอง
- 2.5.5 มีการกำกับดูแลจากรัฐ

3. วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น มีดังนี้ (ปราณี ทองจันทร์. 2550 : 10)

- 3.1 ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ทั้งทางด้านการเงิน ด้วบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ
- 3.2 เพื่อสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง
- 3.3 เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น เป็นสถาบันที่ให้การศึกษาการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน

4. ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

- 4.1 ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น (ปราณี ทองจันทร์. 2550 : 10)
 - 4.1.1 การปกครองท้องถิ่นถือว่าเป็นรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยเพราะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชน ทำให้เกิดความคุ้นเคยในการใช้สิทธิและหน้าที่พลเมือง อันจะนำมาสู่ความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบประชาธิปไตย
 - 4.1.2 การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล
 - 4.1.3 การปกครองท้องถิ่น จะทำให้ประชาชนรู้จักการปกครองตนเอง เพราะเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดสำนึกในความสำคัญของตนเองต่อท้องถิ่น ประชาชนมีส่วนรับรู้ถึงอุปสรรค ปัญหา และช่วยแก้ไข ปัญหาของท้องถิ่นของตน
 - 4.1.4 การปกครองท้องถิ่น สามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมายและประสิทธิภาพ

4.1.5 การปกครองท้องถิ่น จะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมือง การบริหาร
ของประเทศในอนาคต

4.1.6 การปกครองท้องถิ่นสอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาชนบทแบบ
พึ่งตนเอง

4.2 ลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่น มีดังนี้ (William. 1953 : 574)

4.2.1 อาจมีรูปแบบหน่วยการปกครองท้องถิ่นหลายรูปแบบตามความ
แตกต่างของความเจริญ ประชากร หรือขนาดพื้นที่

4.2.2 ต้องมีอำนาจอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามความ
เหมาะสม

4.2.3 หน่วยการปกครองท้องถิ่นต้องมีสิทธิตามกฎหมายที่จะดำเนินการ
ปกครองตนเอง โดยสิทธินี้แบ่งเป็น 2 ประการ คือ

- 1) สิทธิที่จะตรากฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับต่างๆ ขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น
- 2) สิทธิในการกำหนดงบประมาณ เพื่อบริหารกิจการตามอำนาจหน้าที่
ที่มีอยู่

4.2.4 เมืองค้กรที่จำเป็นในการบริหารและปกครองตนเอง คือเมืองค้กรฝ่าย
บริหาร และองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ

4.2.5 ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น

5. หน้าที่ความรับผิดชอบของการปกครองท้องถิ่น

หน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยการปกครองท้องถิ่น ควรจะพิจารณาถึงกำลัง
งบประมาณ กำลังคน กำลังความสามารถของอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ และหน้าที่ความ
รับผิดชอบควรเป็นเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นอย่างแท้จริง หากเกินกว่าภาระ หรือเป็น
นโยบายซึ่งรัฐบาลต้องการความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทั้งประเทศ ก็ไม่ควรมอบให้ท้องถิ่น
ดำเนินการ เช่น งานทะเบียนที่ดิน การศึกษาในระดับอุดมศึกษาการกำหนดหน้าที่ความ
รับผิดชอบให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นดำเนินการ มีข้อพิจารณา ดังนี้ (ปราณี ทองจันทร์. 2550
: 10)

5.1 เป็นงานที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น และงานที่เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน ได้แก่ การจัดทำถนน การประปา สะพาน
สวนหย่อม สวนสาธารณะ การกำจัดขยะมูลฝอย เป็นต้น

5.2 เป็นงานที่เกี่ยวกับการป้องกันภัย รักษาความปลอดภัย เช่น งานดับเพลิง

5.3 เป็นงานที่เกี่ยวกับสวัสดิการสังคม ด้านนี้มีความสำคัญต่อประชาชนในท้องถิ่นมาก เช่น การจัดให้มีหน่วยบริการสาธารณสุข จัดให้มีสถานสงเคราะห์เด็กและคนชรา เป็นต้น

5.4 เป็นงานที่เกี่ยวกับการพาณิชย์ท้องถิ่น เป็นงานที่หากปล่อยให้ประชาชนดำเนินการเองอาจไม่ได้รับผลดีเท่าที่ควรจะเป็น จัดให้มีโรงรับจำนำ การจัดตลาดและงานต่างๆ ที่มีรายได้ โดยสามารถเรียกค่าบริการจากประชาชน

6. ประโยชน์ของการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นที่ได้รับการจัดตั้งขึ้น โดยหลักการแล้ว จะมีประโยชน์ คือ (ปราณี ทองจันทร์, 2550 : 12-13)

6.1 ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดเจนในการบริหารประเทศ จำต้องอาศัยเงินงบประมาณเป็นหลัก หากเงินงบประมาณจำกัด ภารกิจที่จะต้องบริการให้กับชุมชนต่างๆ อาจไม่เพียงพอ ดังนั้นหากจัดให้มีการปกครองท้องถิ่น หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ ก็สามารถมีรายได้ มีเงินงบประมาณของตนเองเพียงพอที่จะดำเนินการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับท้องถิ่นได้ จึงเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลได้เป็นอย่างมาก การแบ่งเบาภาระนี้เป็นการแบ่งเบาทั้งในด้านการเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ

6.2 เพื่อสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น การปกครองประเทศนั้น โดยเฉพาะประเทศที่มีอาณาเขตกว้างใหญ่ไพศาล เช่น สหรัฐอเมริกา แบ่งเป็น มลรัฐต่างๆ การปกครองของสหรัฐจึงได้กระจายอำนาจให้มลรัฐต่างๆ ไป เพื่อแต่ละรัฐจะได้จัดการปกครองให้สอดคล้องกับความต้องการของตน และภายใต้มลรัฐ หน่วยการปกครองที่จะสนองความต้องการหรือสัมพันธ์กับประชาชนมากที่สุด คือ หน่วยการปกครองท้องถิ่น

ที่กล่าวว่า หน่วยการปกครองท้องถิ่นสามารถสนองตอบ (Response) ต่อความต้องการของประชาชนได้ ก็เพราะหน่วยการปกครองทั้งสองนี้จะมีการเลือกตั้งและโดยวิธีการเลือกตั้ง สภาท้องถิ่นและผู้บริหารก็ย่อมมาจากการเลือกตั้ง ดังนั้นเมื่อความประสงค์ของประชาชนมีอย่างไรเขาก็อาจแสดงความต้องการได้เสมอ การปกครองท้องถิ่นจึงถือได้ว่าเป็นหน่วยการปกครองที่สนองความต้องการ และทำให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง (Political Partial Participation) ได้

6.3 ประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นการปกครองตนเอง (Local self government) ของแต่ละชุมชนนั้น เป็นที่ตระหนักว่า แต่ละท้องถิ่นจะได้มีโอกาสใน

การกำหนดนโยบาย และการควบคุมให้เป็นไปตามนโยบายที่ท้องถิ่นต้องการ และในบรรดา นโยบายดังกล่าว เน้นอนยอมเป็นความต้องการของคนในท้องถิ่นที่จะให้ได้มาซึ่งความเจริญ ทางเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นเป็นที่ตั้ง ทุกคนก็ต้องการให้ท้องถิ่นตนเองเจริญ บ้านเมือง มีฐานะดี มีความเป็นอยู่ที่สะดวกสบาย และโดยนัยนี้ หน่วยการปกครองท้องถิ่น ก็ย่อมมีภาระ อันสำคัญในการสร้างสรรค์ความเจริญ ทั้งในทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งกล่าวโดยตรงแล้ว การ ปกครองท้องถิ่นก็ย่อมจะเป็นเครื่องมืออันสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

6.4 เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเมือง (Political development) สำหรับ ประเทศด้อยพัฒนา หรือ ประเทศกำลังพัฒนา (Developing countries) ทั้งหลาย การปกครอง ท้องถิ่นจะเป็นเครื่องมือ หรืออุปกรณ์อันสำคัญที่จะพัฒนาทางการเมืองได้ การพัฒนาทาง การเมือง ดังกล่าวนี้นี้ หมายถึง การที่ทำให้เกิดความเข้าใจในระบบการเมืองรู้ถึงการเข้ามามี บทบาทหรือส่วนร่วมทางการเมือง (Participation) ทั้งนี้ก็โดยที่ระบบการปกครองท้องถิ่น จะต้องมีการเลือกตั้ง มีระบบพรรคการเมืองระดับท้องถิ่น มีการต่อสู้และการแข่งขันทาง การเมือง ตามวิถีทางและตามกติกา (Rule of the game) ในที่สุดจะทำให้ประชาชนเข้าใจถึง ระบบการปกครองตนเอง เข้าใจถึงหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติ เข้าใจถึงหน้าที่ฝ่ายบริหาร เข้าใจถึง ความสัมพันธ์ระหว่างนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร เข้าใจถึงคุณค่าของการควบคุมโดยประชาชน (Popular control) ในที่สุดก็จะทำให้เกิดการพัฒนาทางการเมืองได้

อย่างไรก็ตามการปกครองท้องถิ่นได้ดูแลบ้านเมืองของตนเอง จัดการแก้ไข ปัญหาบ้านเมืองของเขาเอง ในที่สุดแล้วการผลักดันให้คนในท้องถิ่นของตนเอง สนใจและรับรู้ ปัญหาท้องถิ่นของตน รู้สึกรับผิดชอบ ห่วงใยและห่วงแทนท้องถิ่นของตน ย่อมเป็นเงื่อนไข สำคัญยิ่งที่จะทำให้ท้องถิ่นนั้นมีคนดูแลรักษาตลอดไป

7. ปัญหาของการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่น โดยทั่วไปนั้นยังคงประสบปัญหาต่างๆ อย่างมาก ซึ่ง ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2539 : 4) ได้รวบรวมไว้ ดังนี้

7.1 ปัญหาการคลัง ในฐานะที่องค์กรปกครองท้องถิ่นเป็นนิติบุคคล จึง จำเป็นต้องมีการคลัง และทรัพย์สินของตนเอง กล่าวคือจะต้องมีวิธีการงบประมาณ มีรายได้ รายจ่ายของตนเอง แต่โดยที่องค์กรปกครองท้องถิ่นเป็นองค์กรที่รัฐจัดตั้งขึ้น และมีอำนาจเท่าที่รัฐ มอบให้ ระบบการคลังอันเป็นส่วนที่เกี่ยวกับรายได้ จึงเป็นไปตามระเบียบของรัฐบาล ซึ่งมี หลักการอยู่ว่า ถ้าระเบียบบริหารราชการของประเทศเป็นไปในทางรวมอำนาจเข้าไว้ใน ส่วนกลางมาก การเฉลี่ยรายได้ให้องค์กรปกครองท้องถิ่นจะมีน้อย และเมื่อองค์กรปกครอง

ท้องถิ่นมีรายได้น้อย องค์กรปกครองท้องถิ่นก็จำเป็นต้องพึ่งความช่วยเหลือจากส่วนกลาง ทำให้ความเป็นอิสระในการบริหารงานขององค์กรปกครองท้องถิ่นมีน้อยลง

7.2 ปัญหาการกำหนดวัตถุประสงค์ การจัดตั้งองค์กรปกครองท้องถิ่น โดยทั่วไปจะมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญอยู่ 2 ประการ คือ เพื่อส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย และเพื่อให้องค์กรปกครองท้องถิ่นเป็นเครื่องมือหรือสถาบันพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมระดับท้องถิ่นของประเทศ เพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ประเทศใดจะมีวัตถุประสงค์ประการใดนั้น แล้วแต่นโยบายของประเทศ ในหลายประเทศปรากฏว่าให้ความอิสระในรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างส่วนกลางกับส่วนท้องถิ่น เรียกว่า Dual system แก่ท้องถิ่นมากเกิน ไป ส่วนประเทศด้อยพัฒนามักจะใช้ระบบที่เรียกว่า Comprehensive system คือ ส่วนกลางจัดการบริหารให้แก่ประชาชน โดยตรงเกือบทั้งหมด

7.3 ปัญหาประสิทธิภาพของการบริหาร ขอบเขตความรับผิดชอบขององค์กรปกครองท้องถิ่นโดยทั่วไปแม้จะมีอยู่ไม่กว้างขวางนัก แต่การบริหารงานขององค์กรปกครองท้องถิ่น จะต้องรับภาระแก้ไขปัญหาใหญ่และใหม่ๆ อยู่เสมอ และก็มีกปรากฏว่าไม่สามารถจัดสนองความต้องการของประชาชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะองค์กรปกครองท้องถิ่นเองก็ประสบปัญหาด้านการคลัง คือจัดหารายได้ไม่เพียงพอต่อการใช้จ่าย องค์กรปกครองท้องถิ่นก็ไม่สามารถสร้างความเจริญให้แก่ท้องถิ่นได้ ประชาชนเองก็มองไม่เห็นความสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ย่อมไม่มีผู้ใดสมัครทำงานกับองค์กรปกครองท้องถิ่น เมื่อองค์กรปกครองท้องถิ่นสรรหาคนดีมาทำงานไม่ได้ แม้้องค์กรปกครองท้องถิ่นจะมีรูปแบบการบริหารเหมาะสมก็ไม่สามารถดำเนินการให้เกิดประสิทธิภาพได้

7.4 ปัญหาการเข้ามีส่วนร่วมของประชาชน การปกครองท้องถิ่นนั้นเป็นการปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นรับผิดชอบหรือจัดการบริหารงานโดยตรง เพื่อความรุ่งเรืองหรือความผาสุกของท้องถิ่น สิ่งที่จะช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าวนี้ น่าจะอยู่ที่ส่วนรวมอย่างแข็งขันของประชาชนในการเข้าไปมีบทบาทไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การสมัครรับเลือกตั้ง ตลอดจนการเป็นหูเป็นตา เอาใจใส่การบริหารงานขององค์กรปกครองท้องถิ่น และพัฒนาการทางการเมืองหลายประการ คือ

7.4.1 ทำให้การบริหารงานของท้องถิ่นสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างถูกต้อง ทั้งนี้เพราะประชาชนในท้องถิ่นย่อมรู้ถึงความต้องการและปัญหาของตนเองดีกว่าคนอื่น

7.4.2 การเข้ามีส่วนร่วมของประชาชนจะทำให้ผู้บริหารงานท้องถิ่นระมัดระวัง และรักษาผลประโยชน์ของประชาชน เพราะมีประชาชนคอยควบคุม

7.4.3 ท้องถิ่นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็ง จะช่วยแบ่งเบาภาระจากรัฐบาลได้เป็นอย่างมาก ทำให้รัฐบาลสามารถดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ได้อย่างเต็มที่ การปกครองตนเองของท้องถิ่นดังกล่าว เป็นการกระจายอำนาจให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมในการปกครอง และบริหารกันเอง ซึ่งถือได้ว่าเป็นส่วนช่วยเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นหน่วยการปกครองพื้นฐานที่สำคัญที่ช่วยส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ ทำให้ประชาชนได้เรียนรู้การเมือง ซึ่งในทางปฏิบัติอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเมืองในระดับประเทศต่อไป

ดังนั้น สรุปได้ว่าอุปสรรคที่ทำให้การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นไม่มีศักยภาพ มีทั้งปัจจัยภายในซึ่งเป็นพื้นฐานส่วนบุคคล คือ พื้นฐานการศึกษา ความไม่เข้าใจในระเบียบกฎหมายและไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง รวมทั้งปัจจัยภายนอก คือ มีตัวแทนของส่วนกลางในโครงสร้างการบริหาร ระเบียบขั้นตอนการปฏิบัติมากเกินไปจนเกิดความจำเป็นและไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดโครงสร้างการบริหาร และการกำหนดระเบียบขั้นตอนอำนาจ และหน้าที่ให้ถิ่นเป็นผู้ปฏิบัติ เป็นการกำหนดโดยราชการส่วนกลาง รวมทั้งเป็นผู้ควบคุมการดำเนินงานของส่วนท้องถิ่นอีกด้วย

องค์การบริหารส่วนตำบล

1. ความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนตำบล

การปกครองของประเทศไทยนับตั้งแต่สมัยสุโขทัย มีการจัดการปกครองแบบพ่อปกครองลูก จวบจนสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนต้น ที่มีแนวความคิดการปกครองแบบนายปกครองป่าว และการปกครองแบบจตุสดมภ์ในสมัยอยุธยาตอนปลาย และต้นกรุงรัตนโกสินทร์ ไม่ปรากฏว่ามีร่องรอยของการปกครองท้องถิ่นตามนัยทางกฎหมายเช่นในปัจจุบัน วิวัฒนาการของการปกครองท้องถิ่นประเทศไทย ได้ปรากฏขึ้นครั้งแรกในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 จนกระทั่งภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองประเทศเป็นระบอบประชาธิปไตยในปีพุทธศักราช 2475 ได้มีการจัดตั้งราชการส่วนท้องถิ่นรูปแบบต่างๆ ครอบคลุมพื้นที่ทั่วทั้งประเทศ กล่าวได้ว่า การปกครองท้องถิ่นของไทยนับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มีพัฒนาการไปในทิศทางที่มีการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นมากขึ้นเป็นลำดับ (ชญาภาส พิบูลแถว. 2550 : 23-24)

“ตำบล” เป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นในระบบบริหารราชการส่วนภูมิภาค ซึ่งจัดตั้งขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2475 ต่อมา ภายหลังได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2486 และพระราชบัญญัติปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2510 กำหนดให้ตำบลมีคณะกรรมการ ตำบล ประกอบด้วย กำนัน ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน แพทย์ประจำตำบล ครูประจำตำบลหนึ่งคน และกรรมการหมู่บ้านละหนึ่งคน ทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือ และเป็นที่ยปรึกษาแก่กำนัน ในการปฏิบัติงานตามหน้าที่

ในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้มีแนวคิดที่จะให้ประชาชนนอกเขตเทศบาล และสุขาภิบาล ซึ่งเป็นประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ มีโอกาสเรียนรู้และมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของตนเองตามแนวทางการปกครองระบอบประชาธิปไตย จึงได้ปรับโครงสร้างคณะกรรมการตำบลใหม่ และจัดตั้งสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นตาม ความในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนตำบล พ.ศ. 2499 ซึ่งมีฐานะเป็นราชการ ส่วนท้องถิ่นในปีเดียวกัน

ต่อมาได้มีการปรับปรุงโครงสร้างสภาตำบล โดยคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 247/2509 เนื่องจากมีปัญหาการครอบงำคณะกรรมการตำบลโดยข้าราชการ จนกระทั่งใน รัฐบาลสมัยจอมพลถนอม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ออกประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 326 พ.ศ. 2515 ยกเลิกสภาตำบลที่ตั้งขึ้นตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 222/2499 และที่ตั้งตาม คำสั่งที่ 275/2509 รวมทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ ส่วนตำบล พ.ศ. 2499 และจัดให้มีรูปแบบการปกครองในระดับตำบลเพียงรูปแบบเดียว คือ สภาตำบล ตามคำประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 ซึ่งไม่เป็นราชการส่วนท้องถิ่น และไม่มี ฐานะเป็นนิติบุคคลแต่อย่างใด

กระทั่งต่อมาในรัฐบาลสมัย นายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ประกาศ นโยบายที่จะกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่น และให้สภาตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคล เพื่อรองรับการกระจายอำนาจตามนโยบายที่ได้ประกาศไว้ จึงได้ตราและประกาศใช้ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ส่งผลให้องค์การบริหาร ส่วนตำบลถือกำเนิดขึ้นอีกครั้ง ภายหลังได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสภาตำบลและ องค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 จำนวน 5 ครั้ง โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การ บริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วน ตำบล (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล

(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2546 พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 และพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552

การเกิดขึ้นขององค์การบริหารส่วนตำบล ก็เช่นเดียวกับการเกิดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบอื่น (เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา) กล่าวคือ มีจุดกำเนิดจากพื้นฐานทฤษฎีการกระจายอำนาจและอุดมการณ์ประชาธิปไตย ที่มุ่งเปิดโอกาสและสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองและการปกครองตนเอง ที่มีอำนาจอิสระ มีการเลือกตั้ง มีองค์กรเป็นของตนเอง และที่สำคัญคือ ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองอย่างกว้างขวาง

2. รูปแบบโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นส่วนราชการแบบปกครองท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2-6 มีสภาพเป็นนิติบุคคล มีโครงสร้างประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2554 : 188-189)

มาตรา 66 องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

มาตรา 67 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

- (1) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
- (2) รักษาความสะอาดของถนน ทางเท้า ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้ง

กำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

- (3) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
- (4) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- (6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
- (7) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (8) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดี

ของท้องถิ่น

(9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

มาตรา 68 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

- (1) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
- (2) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- (3) ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- (4) ให้มีและบำรุงรักษาสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและ

สวนสาธารณะ

- (5) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
- (6) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- (7) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- (8) การคุ้มครองและดูแลรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- (9) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- (10) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
- (11) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
- (12) การท่องเที่ยว
- (13) การผังเมือง

3. สถานองค์การบริหารส่วนตำบล

สถานองค์การบริหารส่วนตำบลมาจากการเลือกตั้ง ซึ่งมีหลักเกณฑ์และมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2554 : 178-179)

มาตรา 45 สถานองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสมาชิกสถานองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละสองคน ซึ่งเลือกตั้งขึ้น โดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น

ในกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียงหนึ่งหมู่บ้าน ให้สถานองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยสมาชิกสถานองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหกคน และในกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียงสองหมู่บ้าน ให้สถานองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นประกอบด้วยสมาชิกสถานองค์การบริหารส่วนตำบลหมู่บ้านละสามคน

หลักเกณฑ์และวิธีการรับสมัครรับเลือกตั้งและการเลือกตั้งให้เป็นไปตาม
กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

อายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีกำหนดคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง
มาตรา 46 สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็น
แนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล
- (2) พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล
ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม
- (3) ควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไป
ตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับ
ของทางราชการ

4. นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมาจากการเลือกตั้งและมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้
(กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2554 : 183-185)

มาตรา 58 ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคน
หนึ่ง ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภา
ท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

มาตรา 59 นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหาร
ราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนาองค์การ
บริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ
- (2) สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล
- (3) แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและเลขานุการ
นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
- (4) วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความ
เรียบร้อย
- (5) รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล
- (6) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

มาตรา 60 ให้นายกองการบริหารส่วนตำบลควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมาย และเป็นผู้บังคับบัญชาของพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

5. พนักงานส่วนตำบล

มาตรา 60/1 ให้มีปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างองค์การบริหารส่วนตำบลรองจากนายกองการบริหารส่วนตำบล และรับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามนโยบายและอำนาจหน้าที่ตามที่มีกฎหมายกำหนดหรือตามที่นายกองการบริหารส่วนตำบลมอบหมาย (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2554 : 186)

6. รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลมีรายได้ ดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2554 : 191-193)

6.1 รายได้จากภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย อากรฆ่าสัตว์ และค่าธรรมเนียม รวมถึงผลประโยชน์อื่นอันเกิดจากการฆ่าสัตว์

6.2 รายได้จากภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน

6.3 รายได้จากภาษีธุรกิจเฉพาะ ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรา ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตในการเล่นการพนัน

6.4 รายได้จากค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล เงินอากรประทานบัตร ใบอนุญาตและอาชญาบัตรตามกฎหมายว่าด้วยการประมง ค่าภาคหลวงและค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ และค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน

6.5 รายได้จากค่าภาคหลวงแร่ และค่าภาคหลวงปิโตรเลียม

6.6 รายได้จากเงินที่เก็บตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ

6.7 รายได้จากการเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม

6.8 รายได้จากทรัพย์สิน รายได้จากสาธารณูปโภค รายได้จากกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ รายได้จากค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ รายได้จากเงินและทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้ รายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้ รายได้จากเงินอุดหนุนจากรัฐบาล และรายได้อื่นตามที่กฎหมายกำหนด

7. รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีรายจ่าย ดังต่อไปนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2554 : 193)

7.1 เงินเดือน

7.2 ค่าจ้าง

7.3 เงินค่าตอบแทนอื่นๆ

7.4 ค่าใช้สอย

7.5 ค่าวัสดุ

7.6 ค่าครุภัณฑ์

7.7 ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และทรัพย์สินอื่นๆ

7.8 ค่าสาธารณูปโภค

7.9 เงินอุดหนุนหน่วยงานอื่น

7.10 รายจ่ายอื่นใดตามข้อผูกพัน หรือตามที่กฎหมายหรือระเบียบของกระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้

องค์การบริหารส่วนตำบลนาหนัง

1. ข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนัง (องค์การบริหารส่วนตำบลนาหนัง. 2553 ข : 1-2)

1.1 ประวัติความเป็นมา

ตำบลนาหนังแยกการปกครองมาจากตำบลชุมช้าง อำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย จัดตั้งขึ้นโดยชาวบ้านฮ่องไก่และบ้านวัดหลวง ได้อพยพมาตั้งบ้านเรือนอยู่ร่วมกัน โดยมีขุนพรเจริญเป็นผู้ปกครองคนแรก พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่น้ำท่วมถึง สภาพดินเป็นดินลูกรังแข็ง เสมือนหนังวัวหนังควาย ทำให้การปักดำเป็นไปด้วยความยากลำบาก ชาวบ้านจึงเรียกว่า “บ้านนาหนัง”

1.2 ที่ตั้ง ขนาด อาณาเขต

องค์การบริหารส่วนตำบลนาหนัง ตั้งอยู่เลขที่ 124 หมู่ที่ 15 บ้านนาเจริญ ตำบลนาหนัง อำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย อยู่ห่างจากอำเภอโพธิ์พิสัย 12 กิโลเมตร ห่างจากจังหวัดหนองคาย 57 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมด 112 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 70,000 ไร่

ทิศเหนือ	ติดกับพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชุมช้าง
ทิศใต้	ติดกับพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสร้างคอม (จังหวัดอุดรธานี)
ทิศตะวันออก	ติดกับพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝ่อ
ทิศตะวันตก	ติดกับพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสร้างนางขาว

1.3 เขตการปกครอง

องค์การบริหารส่วนตำบลนาหนัง เดิมเป็นสภาตำบลนาหนัง ยกฐานะเป็น องค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ในปี พ.ศ. 2539 แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 17 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านนาหนัง	หมู่ที่ 10 บ้านโคกพัฒนา
หมู่ที่ 2 บ้านแป้น	หมู่ที่ 11 บ้านใหม่โพธิ์ชัย
หมู่ที่ 3 บ้านดงบังเหนือ	หมู่ที่ 12 บ้านโพธิ์ศรี
หมู่ที่ 4 บ้านกุดแกลบ	หมู่ที่ 13 บ้านคำสว่าง
หมู่ที่ 5 บ้านก่องขันธ์	หมู่ที่ 14 บ้านห้วยคู
หมู่ที่ 6 บ้านดงสระพัง	หมู่ที่ 15 บ้านนาเจริญ
หมู่ที่ 7 บ้านด่อนเหนือ	หมู่ที่ 16 บ้านสระพังคำ
หมู่ที่ 8 บ้านหนองหอย	หมู่ที่ 17 บ้านแป้นใหม่
หมู่ที่ 9 บ้านนาหว้า	

1.4 ประชากร

ในปี พ.ศ. 2554 มีประชากรประมาณ 11,145 คน แยกเป็นชาย 5,653 คน หญิง 5,492 คน จำนวนครัวเรือน 2,529 ครัวเรือน ความหนาแน่นของประชากร 100 คน/ตาราง กิโลเมตร (ข้อมูล ณ วันที่ 24 มกราคม 2554)

2. ส่วนราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนัง (องค์การบริหารส่วนตำบลนาหนัง. 2553 ค : คำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนัง ที่ 359/2553 ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2553)

2.1 สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับราชการทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบล และราชการที่มีได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของกองหรือส่วนราชการใดในองค์การบริหารส่วนตำบล โดยเฉพาะ รวมทั้งกำกับและเร่งรัดการปฏิบัติ

ราชการของส่วนราชการในองค์การบริหารส่วนตำบล ให้เป็นไปตามนโยบาย แนวทาง และแผนการปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย

- 2.1.1 งานบริหารทั่วไป
- 2.1.2 งานนโยบายและแผน
- 2.1.3 งานกฎหมายและคดี
- 2.1.4 งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 2.1.5 งานสวัสดิการและพัฒนาชุมชน
- 2.1.6 งานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
- 2.1.7 งานส่งเสริมการเกษตร

2.2 ส่วนการคลัง มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงาน การจ่าย การรับ การนำส่งเงิน การเก็บรักษาเงิน และเอกสารทางการเงิน การตรวจสอบใบสำคัญ ฎีกาเกี่ยวกับเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน เงินบำเหน็จ บำนาญ เงินอื่นๆ งานเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณ ฐานะทางการเงิน การจัดสรรเงินต่างๆ การจัดทำบัญชีทุกประเภท ทะเบียนคุมเงินรายได้ และรายจ่ายต่างๆ การควบคุมการเบิกจ่าย งานทำงบทดลองประจำปี ประจำปี งานเกี่ยวกับการพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล และงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและที่ได้รับมอบหมาย ประกอบด้วย

- 2.2.1 งานการเงิน
- 2.2.2 งานบัญชี
- 2.2.3 งานพัฒนาและจัดเก็บรายได้
- 2.2.4 งานทะเบียนทรัพย์สินและพัสดุ

2.3 ส่วนโยธา มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการสำรวจ ออกแบบ การจัดทำข้อมูลทางด้านวิศวกรรม การจัดเก็บและทดสอบคุณภาพวัสดุ งานออกแบบและเขียนแบบ การตรวจสอบการก่อสร้าง งานการควบคุมอาคารตามระเบียบกฎหมาย งานแผนการปฏิบัติ งานก่อสร้างและซ่อมบำรุง งานควบคุมงานก่อสร้าง งานแผน งานด้านวิศวกรรมเครื่องกล การรวบรวมประวัติ ติดตาม ควบคุม การปฏิบัติงานเครื่องจักรกลและยานพาหนะ งานเกี่ยวกับการเบิกจ่ายวัสดุ อุปกรณ์ อะไหล่ น้ำมัน เชื้อเพลิง และงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและที่ได้รับมอบหมาย ประกอบด้วย

- 2.3.1 งานสำรวจ ออกแบบ เขียนแบบก่อสร้าง
- 2.3.1 งานประมาณราคา
- 2.3.3 งานควบคุมงานก่อสร้าง

2.3.4 งานออกแบบควบคุมอาคารและผังเมือง

2.3.5 งานประสานสาธารณูปโภค

2.4 งานส่วนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานทางการศึกษาเกี่ยวกับ การวิเคราะห์ วิจัยและพัฒนาหลักสูตร การแนะแนว การวัดผล ประเมินผล การพัฒนาตำราเรียน การวางแผนการศึกษา ของมาตรฐานสถานศึกษา การจัดบริการ ส่งเสริมการศึกษา การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา การเสนอแนะ เกี่ยวกับ การศึกษา ส่งเสริม การวิจัย การวาง โครงการ สำรอง เก็บรวบรวมข้อมูลสถิติการศึกษาเพื่อนำไปประกอบการ พิจารณา กำหนดนโยบาย แผนงาน และแนวทางการปฏิบัติในการจัดการศึกษา การเผยแพร่ การศึกษา และงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและที่ได้รับมอบหมาย ประกอบด้วย

2.4.1 งานบริหารงานการศึกษา กิจการ โรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.4.2 งานส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

3. การดำเนินงานด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหมั่ง

คำว่า “โครงสร้างพื้นฐาน” มีลักษณะเฉพาะขึ้นกับแต่ละท้องที่ โครงสร้าง พื้นฐานของท้องที่หนึ่ง อาจไม่ใช่โครงสร้างพื้นฐานของอีกพื้นที่หนึ่งก็ได้ ซึ่ง ได้มีผู้ให้ ความหมายหรือคำนิยามไว้มากมาย ดังนี้

สามารถ ชนะ (2548 : 9) ได้สรุปว่า โครงสร้างพื้นฐาน เป็นการให้บริการ เกี่ยวกับการก่อสร้าง หรือปรับปรุงบำรุงรักษาสิ่งก่อสร้างอันเป็นสาธารณะต่างๆ เช่น ถนน สะพาน แหล่งน้ำ อาคารสถานที่ การขนส่งและวิศวกรรมจราจร รวมถึงกิจการอันเป็นการ สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

จอมพล จิตรแก้ว (2549 : 7) ได้สรุปว่า โครงสร้างพื้นฐาน เป็นโครงสร้างบริการ พื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมที่ใช้เป็นแรงผลักดัน และสนับสนุนการเพิ่มผลผลิตของท้องถิ่น ที่ส่งผลให้ระบบเศรษฐกิจโดยรวมขยายตัว และเป็นการลดช่องว่างการกระจายรายได้ของ ท้องถิ่น

นงนุช เจริญศรี (2552 : 6) กล่าวว่า โครงสร้างพื้นฐานเป็น โครงสร้างทางกายภาพ และโครงสร้างหลักของหน่วยงาน สำหรับใช้งานในชุมชน หรือใช้บริการตามความจำเป็น คำว่า “โครงสร้างพื้นฐาน” มักถูกใช้ในความหมายที่รองรับการใช้งานของประชาชน เช่น ถนน ระบบประปา ระบบน้ำทิ้ง ระบบไฟฟ้า และระบบสื่อสาร เป็นต้น

จากการศึกษาความหมายของโครงสร้างพื้นฐาน อาจสรุปได้ว่า โครงสร้าง พื้นฐาน หมายถึง โครงการก่อสร้าง ปรับปรุง ซ่อมแซม บำรุงรักษาสิ่งก่อสร้างอันเป็น

สาธารณะต่างๆ ที่จำเป็นในขั้นพื้นฐานหรือจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในแต่ละท้องถิ่น ซึ่งตามแผนการดำเนินงานส่วนโยธา ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนึ่งประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 ได้กำหนดโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับใช้งาน และอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในพื้นที่ตำบลนาหนึ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้ (องค์การบริหารส่วนตำบลนาหนึ่ง. 2553 ข : 3)

- 3.1 ด้านการคมนาคมขนส่ง หมายถึง การก่อสร้าง ปรับปรุง ซ่อมแซมถนนทางเท้า สะพาน ป้ายจราจรบอกเส้นทาง และสัญญาณไฟจราจร
- 3.2 ด้านระบบไฟฟ้า หมายถึง การติดตั้งและซ่อมแซมไฟฟ้าส่องสว่าง การขยายเขตการใช้ไฟฟ้า และการติดตั้งและซ่อมแซมไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์
- 3.3 ด้านแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค หมายถึง การก่อสร้าง ปรับปรุง ซ่อมแซมระบบประปา การก่อสร้างฝายกั้นน้ำ การขยายเขตการใช้น้ำประปา การซ่อมแซมท่อส่งน้ำประปา และการขุดลอกแหล่งน้ำเพื่อการกักเก็บน้ำ
- 3.4 ด้านระบบระบายน้ำ หมายถึง การก่อสร้างวางท่อระบายน้ำ การซ่อมแซมท่อระบายน้ำ การก่อสร้าง ซ่อมแซมรางระบายน้ำ การขุดลอกคู คลอง เพื่อการระบายน้ำ
- 3.5 ด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน หมายถึง การซื้อที่ดินเพื่อการก่อสร้างอาคารสาธารณะต่างๆ หรือการพัฒนาปรับปรุงที่ดินเพื่อการก่อสร้างอาคารเอนกประสงค์ สวนสาธารณะ ลานกีฬา และศาลาประชาคม

ในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนึ่ง อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย ได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานเป็นอย่างมาก เนื่องจากสภาพพื้นที่ยังมีความขาดแคลนถนน สะพาน ท่อระบายน้ำ ระบบประปาหมู่บ้าน และสาธารณูปโภคอื่นๆ ทำให้การดำรงชีวิต และการสัญจรขนส่งสินค้าการเกษตรยังไม่ได้รับความสะดวกสบาย ประชาชนจึงมีความต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลนาหนึ่งพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานเป็นความต้องการระดับขั้นๆ ของประชาชน แต่เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนึ่งมีงบประมาณอันจำกัด ประกอบกับการได้รับการถ่ายโอนภารกิจราชการบริหารส่วนกลางและส่วนภูมิภาคที่มากขึ้น ในแต่ละปีจึงไม่สามารถพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ทั้งหมด แต่อย่างไรก็ตามผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลได้พยายามดำเนินการตามงบประมาณที่มี ทำการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในรอบปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 และตั้งงบประมาณสำหรับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาหนึ่ง ดังนี้

3.1 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2553

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 องค์การบริหารส่วนตำบลนาหนึ่งได้จัดสรรงบประมาณสำหรับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน จากงบประมาณรายจ่ายประจำปี เงินอุดหนุนทั่วไป เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ เงินรายได้ และเงินสะสม เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 4,342,205 บาท ตามรายละเอียด ดังนี้ (องค์การบริหารส่วนตำบลนาหนึ่ง. 2553 ก : 3-5)

- 3.1.1 โครงการจ้างเหมาซ่อมแซมถนนลูกรัง บ้านด่อนเหนือ งบประมาณ 2,700 บาท
- 3.1.2 โครงการจ้างเหมาขุดวางท่อขยายเขตประปา บ้านใหม่โพธิ์ชัย งบประมาณ 2,700 บาท
- 3.1.3 โครงการจ้างเหมาทำป้ายประชาสัมพันธ์โครงการเหล็ก งบประมาณ 36,000 บาท
- 3.1.4 โครงการจ้างเหมาถมดินลูกรังพร้อมเกลี่ยปรับแต่ง (ปก) งบประมาณ 17,500 บาท
- 3.1.5 โครงการจ้างเหมาถมดินลูกรังพร้อมเกลี่ยปรับแต่ง บ้านนาหว้า งบประมาณ 1,320 บาท
- 3.1.6 โครงการจ้างเหมาซ่อมแซมถนนลูกรัง สายทุ่งมน-โขงชีมูล งบประมาณ 30,000 บาท
- 3.1.7 โครงการจ้างเหมาขนานวรอยต่อท่อ คสล. งบประมาณ 4,000 บาท
- 3.1.8 โครงการจ้างเหมาซ่อมแซมท่อระบายน้ำ บ้านนาเจริญ งบประมาณ 3,580 บาท
- 3.1.9 โครงการจ้างเหมาทำป้ายโครงการ งบประมาณ 6,000 บาท
- 3.1.10 โครงการก่อสร้างถนน คสล. สายบ้านสระพังคำ-บ้านด่อนเหนือ งบประมาณ 997,000 บาท
- 3.1.11 โครงการจ้างเหมาปรับปรุงศูนย์พัฒนารายได้ตำบลนาหนึ่ง งบประมาณ 36,000 บาท
- 3.1.12 โครงการจ้างเหมาซ่อมแซมคูกั้นน้ำห้วยหนองเสือกวาง งบประมาณ 15,000 บาท
- 3.1.13 โครงการจ้างเหมาขุดวางท่อขยายเขตประปา บ้านด่อนเหนือ งบประมาณ 5,000 บาท

- 3.1.14 โครงการจ้างเหมาขุดวางท่อขยายเขตประปา บ้านห้วยคู งบประมาณ
1,265 บาท
- 3.1.15 โครงการจ้างเหมาขุดวางท่อขยายเขตประปา บ้านแป้น งบประมาณ
5,530 บาท
- 3.1.16 โครงการก่อสร้างสนามกีฬา (ลู่วิ่งและลาน คสล.) บ้านคงสระพัง
งบประมาณ 198,000 บาท
- 3.1.17 โครงการ ก่อสร้างศาลาที่พักริมทาง บ้านคงสระพัง งบประมาณ
99,000 บาท
- 3.1.18 โครงการก่อสร้างถนน คสล. ภายในหมู่บ้าน บ้านคงสระพัง
งบประมาณ 99,000 บาท
- 3.1.19 โครงการก่อสร้างสนามกีฬา (ลู่วิ่ง) บ้านนาเจริญ งบประมาณ
99,000 บาท
- 3.1.20 โครงการจ้างเหมาซ่อมแซมท่อระบายน้ำ บ้านใหม่โพธิ์ชัย
งบประมาณ 7,400 บาท
- 3.1.21 โครงการก่อสร้างถนน คสล. ภายในตำบลนาหนึ่ง 7 โครงการ
งบประมาณ 2,606,000 บาท
- 3.1.22 โครงการจ้างเหมาถมดินลูกรัง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคงสระพัง
งบประมาณ 3,900 บาท
- 3.1.23 โครงการจ้างเหมาซ่อมแซมท่อระบายน้ำ บ้านห้วยคู งบประมาณ
1,100 บาท
- 3.1.24 โครงการจ้างเหมาซ่อมแซมถนน คสล. บ้านนาเจริญ งบประมาณ
1,500 บาท
- 3.1.25 โครงการจ้างเหมาขุดวางท่อขยายเขตประปา บ้านใหม่โพธิ์ชัย
งบประมาณ 960 บาท
- 3.1.26 โครงการจ้างเหมาขุดวางท่อขยายเขตประปา บ้านโคกพัฒนา
งบประมาณ 150 บาท
- 3.1.27 โครงการซ่อมแซมคอสะพานข้ามห้วยกุดหมื่นสวน งบประมาณ
2,500 บาท
- 3.1.28 โครงการจ้างเหมาทำโรงเพาะชำกล้าไม้ งบประมาณ 9,000 บาท

3.1.29 โครงการจ้างเหมาขุดวางท่อขยายเขตประปา บ้านคงสระพัง
งบประมาณ 1,100 บาท

3.1.30 โครงการจ้างเหมาปรับเกรดถนนลูกรังภายในตำบลนาหนึ่ง
งบประมาณ 50,000 บาท

3.2 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2554

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 องค์การบริหารส่วนตำบลนาหนึ่ง ได้ตั้ง
งบประมาณสำหรับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน จากงบประมาณรายจ่ายประจำปี เงินอุดหนุน
ทั่วไป เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ เงินรายได้ และเงินสะสม เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 6,502,844 บาท
ตามรายละเอียด ดังนี้ (องค์การบริหารส่วนตำบลนาหนึ่ง. 2553 ก : 3)

3.2.1 โครงการซ่อมแซมถนนลูกรังภายในตำบลนาหนึ่ง งบประมาณ
629,500 บาท

3.2.2 โครงการก่อสร้างอาคาร โรงอาหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคงสระพัง
งบประมาณ 98,900 บาท

3.2.3 โครงการต่อเติมอาคารที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนึ่ง
งบประมาณ 81,500 บาท

3.2.4 โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กบ้านคงสระพัง
งบประมาณ 1,992,000 บาท

3.2.5 โครงการจ้างเหมาขุดวางท่อขยายเขตประปาบ้านแป้นใหม่
งบประมาณ 4,750 บาท

3.2.6 โครงการจ้างเหมาซ่อมแซมถนนลาดยางสายบ้านนาหนึ่ง-บ้านห้วยถู่
งบประมาณ 98,800 บาท

3.2.7 โครงการจ้างเหมาปรับปรุงซ่อมแซมคันดินกั้นน้ำห้วยบุงแหย่
งบประมาณ 20,000 บาท

3.2.8 โครงการจ้างเหมาซ่อมแซมถนน คสล. บ้านนาหนึ่ง งบประมาณ
2,800 บาท

3.2.9 โครงการจ้างเหมาตักน้ำพร้อมทำคันดินรอบบ่อขยะ งบประมาณ
1,800 บาท

3.2.10 โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำพร้อมฝายปิด คสล. บ้านนาหนึ่ง
งบประมาณ 214,700 บาท

- 3.2.11 โครงการก่อสร้างถนน คสล. บ้านแป้น งบประมาณ 206,812 บาท
- 3.2.12 โครงการก่อสร้างถนน คสล. บ้านคงบังเหนือ งบประมาณ
207,312 บาท
- 3.2.13 โครงการก่อสร้างถนน คสล. บ้านกุดเกล้าบ งบประมาณ
207,312 บาท
- 3.2.14 โครงการก่อสร้างถนน คสล. บ้านก่องจันทร์ งบประมาณ
228,938 บาท
- 3.2.15 โครงการก่อสร้างถนน คสล. บ้านคงสระพัง งบประมาณ
204,912 บาท
- 3.2.16 โครงการก่อสร้างถนน คสล. บ้านด่อนเหนือ งบประมาณ
209,012 บาท
- 3.2.17 โครงการก่อสร้างถนน คสล. บ้านหนองหอย งบประมาณ
207,312 บาท
- 3.2.18 โครงการก่อสร้างถนน คสล. บ้านโคกพัฒนา งบประมาณ
207,312 บาท
- 3.2.19 โครงการก่อสร้างถนน คสล. บ้านใหม่โพธิ์ชัย งบประมาณ
207,312 บาท
- 3.2.20 โครงการก่อสร้างถนน คสล. บ้านโพธิ์ศรี งบประมาณ 207,312 บาท
- 3.2.21 โครงการก่อสร้างถนน คสล. บ้านห้วยคู่ง งบประมาณ 206,512 บาท
- 3.2.22 โครงการก่อสร้างถนน คสล. บ้านนาเจริญ งบประมาณ 207,312 บาท
- 3.2.23 โครงการก่อสร้างถนน คสล. บ้านสระพังคำ งบประมาณ
204,212 บาท
- 3.2.24 โครงการก่อสร้างถนน คสล. บ้านแป้นใหม่ งบประมาณ
207,312 บาท
- 3.2.25 โครงการก่อสร้างเมรุเผาศพแบบเปลือย บ้านนาหว้า งบประมาณ
216,800 บาท
- 3.2.26 โครงการปรับปรุงและต่อเติมศาลาประชาคม บ้านคำสว่าง
งบประมาณ 222,400 บาท

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนึ่ง อำเภอ โพนพิสัย จังหวัดหนองคาย ซึ่งผู้ศึกษาได้ทำการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันที่สามารถเทียบเคียงกับ การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน ขององค์การบริหารส่วน ตำบลนาหนึ่ง อำเภอ โพนพิสัย จังหวัดหนองคาย ดังนี้

วิสา นราเทียม (2547 : 39-40) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริการ สาธารณะด้าน โครงสร้างพื้นฐานประเภทถนนลาดยาง ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาได้แก่ ประชาชนที่ใช้รถยนต์บนถนนเส้นทางเป็นประจำ ผู้ใช้รถโดยสารที่วิ่งบนเส้นทาง และกลุ่มที่มีบ้านเรือนอยู่สองข้างทาง เครื่องมือที่ใช้ใน การศึกษาคือแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนเห็นว่าการบริการสาธารณะด้าน โครงสร้างพื้นฐานประเภทถนนลาดยางขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยรวม และเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก

ณัฐวุฒิ เพียงเกตุ (2550 : 85-86) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชน ต่อโครงการก่อสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาหรือพักอาศัยในเขตองค์การบริหารส่วน ตำบลทั้ง 5 ตำบล ของอำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ แบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อโครงการก่อสร้างขององค์การ บริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการก่อสร้างฯ ไม่แตกต่างกัน แต่ ประชาชนที่มีอาชีพและระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ โครงการก่อสร้างฯ แตกต่างกัน

บุญฤทธิ์ โจษรัตน์สุนธิ์ (2550 : 85-86) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของ ประชาชนที่มีต่อการบริการด้านการประปาขององค์การบริหารส่วนตำบลแพงพวย อำเภอ ดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ ผู้ใช้น้ำประปาขององค์การบริหาร ส่วนตำบลแพงพวย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริการด้านการประปาขององค์การบริหารส่วนตำบล แพงพวย โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง สำหรับปัจจัยเรื่องเพศ อาชีพ ระดับการศึกษาและรายได้

ไม่มีความสัมพันธ์ต่อความคิดเห็นต่อการบริการด้านการประปาขององค์การบริหารส่วนตำบล
แพงพวย ชกเว้นอายุ

จารุณี พิมพ์จำปา (2551 : 79-80) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชน
ต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคูทุ่ง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร กลุ่มตัวอย่างที่
ศึกษา ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคูทุ่ง เครื่องมือที่ใช้ใน
การศึกษาคือแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงาน
ขององค์การบริหารส่วนตำบลคูทุ่งอยู่ในระดับปานกลาง โดยผลการเปรียบเทียบความคิดเห็น
ของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคูทุ่งจำแนกตามอายุไม่แตกต่าง
กัน ส่วนจำแนกตามระดับการศึกษาแตกต่างกัน

จิตรลัดดา ถิ่นสำราญ (2551 : 69-70) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของ
ประชาชนต่อการดำเนินงานตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอศรี
เชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การ
บริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า
ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน
หม้อโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกันมีความคิดเห็น
ของประชาชนต่อการดำเนินงานตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อแตกต่างกัน
ส่วนประชาชนที่อายุ เพศ และการศึกษาที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นของประชาชนต่อการ
ดำเนินงานตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อไม่แตกต่างกัน

เบญจวรรณ ฐระธรรม (2551 : 80-82) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของ
ประชาชนต่อการบริหารงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำใส อำเภอ
จตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ ประชาชนในเขตองค์การบริหาร
ส่วนตำบลน้ำใส เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า ระดับความ
คิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำใส
โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการ
บริหารงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลน้ำใส ที่จำแนกตามเพศ อายุ และ
ระดับการศึกษา พบว่าไม่แตกต่างกัน

สุภรณ์ ราหณี (2551 : 43-45) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการ
ให้บริการ โครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะขาวน้อย อำเภอเกาะขาวน้อย
จังหวัดพังงา กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนที่ตั้งบ้านเรือนอยู่ในเขตพื้นที่องค์การ

บริหารส่วนตำบลเกาะยาวน้อย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการให้บริการ โครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยาวน้อย ทั้ง 3 งาน ได้แก่ งานถนน งานสะพาน และงานระบบประปา โดยเห็นว่ามีการให้บริการอยู่ในระดับมาก

ดวงตา อ่อนเวียง (2552 : 89-91) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชน เกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะแซว อำเภอเมืองจังหวัดอำนาจเจริญ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะแซว เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะแซว โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ แตกต่างกัน ที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะแซว ไม่แตกต่างกัน

ไพวรรณ อุปลี (2552 : 103-106) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของ ประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมะค่า อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลมะค่า เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมะค่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมะค่า จำแนกตามเพศพบว่าไม่แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามอาชีพพบว่าแตกต่างกัน

ภคพร หงษ์ไทย (2552 : 102-104) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของ ประชาชนต่อผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพานพร้าว อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนหรือผู้แทนที่มีรายชื่อในทะเบียนบ้านในเขตตำบลพานพร้าว เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพานพร้าว โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพานพร้าว จำแนกตามรายหมู่บ้านพบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกัน

ภรกต สุฝน (2552 : 98-99) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของประชาชน ที่มีต่อเทศบาลตำบลโพนพิสัย อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลโพนพิสัย เครื่องมือที่ใช้

ในการศึกษาคือแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของประชาชน ที่มีต่อเทศบาลตำบล โพนพิสัยอยู่ในระดับมาก โดยผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของประชาชน ที่มีต่อเทศบาลตำบล โพนพิสัยจำแนกตามระดับการศึกษาและชุมชนที่อาศัยอยู่แตกต่างกัน

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับความคิดเห็น แนวคิดหรือทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนัง และการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นที่ได้รับการกระจายอำนาจและถ่ายโอนภารกิจจากรัฐบาล จากราชการบริหารส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเป็นจำนวนมาก มีบทบาทอย่างยิ่งในการพัฒนาท้องถิ่น เพราะเป็นหน่วยงานที่จัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาตำบล มีการดำเนินงานโครงการต่างๆ มากมายในแต่ละปี โดยเฉพาะโครงการก่อสร้างด้าน โครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งเป็นความจำเป็นลำดับแรกของประชาชน และถึงแม้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนัง จะได้ดำเนินการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานจำนวนหลายโครงการในแต่ละปีงบประมาณ แต่ยังไม่มีการศึกษาวิจัยที่แน่ชัดถึงความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอย่างเป็นระบบ ซึ่งความคิดเห็นของประชาชนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนัง ที่จะสะท้อนถึงสภาพปัญหา ความต้องการของประชาชน รวมถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนัง ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนัง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง